

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasuti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése június végén lejár, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Kisértetjárás.

Budapest, június 23.

Amióta a Wekerle-kormány kibontakozási tervét a király visszautasította s a kormány végleges felmentését kérte, azóta nagy az öröm a régi szabadelvű táborban. Abban reménykednek, hogy az ő napjuk ismét felvirul s hogy vagy Lukács, vagy Khen-Héderváry révén ismét aktív szerepet fognak játszhatni az ország sorsának intézésében. Hogy Bécsben is erre számítanak, az nyilvánvaló, hisz máskülönben nem küldték volna Lukácsot a miniszterelnök megkerülésével a függetlenségi párthoz. A terv, mit Bécsben kieszelték, nagyon ravasz volt, de egyelőre kudarcot vallott. Az osztrák politikai körök kettős célt akartak elérni azzal, hogy Lukácsot egyenesen a függetlenségi párthoz küldték. Egyrészt ezzel ki akarták reszeszteni a kormányhatalomból az alkotmánypártot, tehát azokat a hatvanheteseket, akik a kibontakozás egyedüli módjául katonai engedmények adását jelölték meg, tehát meg akarták büntet-

ni Bécsben azokat, akik a hatvanhetes programot nem tartották egyértelműnek a nemzeti jogok elalkuvásával és feladásával. Ez volt az egyik cél. A másik pedig az volt, hogy azzal a maszlaggal, amelyet Lukács a függetlenségi pártnak felajánlott, a régi, az imposszibilisnek látszó szabadelvűpártot akarták restaurálni s a függetlenségi párttal olyan programot elfogadtatni, mely örök időkre lejáratta volna, nevetségessé tette volna, megsemmisítette volna a függetlenségi pártot s hozzáfűzte volna Ausztria szekeréhez.

Ez volt az oka annak a feltűnő s másképp meg sem érthető sajtócampagnak, amelyet a bécsi újságok a függetlenségi párt kabinetalakítása érdekében kifejtettek, azóta, hogy Lukács László vele tárgyalásokat kezdett. Azok a bécsi újságok, amelyek eddig mindig vad gyűlölettel írtak a függetlenségi párt ellen s amelyek azoknak az áldozatoknak daczára is, melyeket a három évig tartó koalíziós uralom alatt a függetlenségi párt a közösség érdekében hozott, állandóan meggyanusították a függetlenségi pártot, egyszerre nagyon barátságos hangon írtak a pártról, egyszerre igen finom alkotmányos érzéket akartak elárulni, mikor az ország kormányzását a magyar parlament legnagyobb pártjának számára követelték s azt hitték, hogy majd a függetlenségi párt nem fog átlátni a szítán s belebukik

abba a verembe, melyet számára Bécsben olyan szépen megástak.

S valósággal a csalódás hangján irnak, hogy a függetlenségi párt, néhány nap előtt Lukácssal minden összekötötést megszakított s hogy függetlenségi kormány alatt nem akarja azt érteni, amit Bécs neki szuggerálni akart.

Most aztán jönnek elő sötét odvaikból azok, akiket az ország közvéleménye rég halottaknak hitt. Lukács már a nyílt porondon van, Khen-Héderváry is az ajtó előtt leselkedik s Hieronymi is jön Budapestre, hogy kéznél legyen, ha Bécsnek megint mindenre kész legényekre lesz szüksége. Ez idő szerint ugyan bécsi hivatalos kommunikék még mind azt hangoztatják, hogy a király nem akar alkotmányellenes kormányzással kísérletet tenni, de mindaz, ami történik, ennek éppen az ellenkezőjét mutatja. Egyáltalán érthetetlen az egész bécsi politika attól a pillanattól kezdve, hogy a király a kormány által eléje terjesztett kibontakozási tervek mindegyikét visszautasította s Lukácsot küldte ki vállalkozói útjára. Mert nem lehet józan észszel felfogni azt, hogy mikor minden lehető elkövetett arra, hogy a nemzeti követelések elől való rideg és indokolatlan elzárkózásával a nemzetet ismét bizonytalan helyzetbe kergesse, minő alapon remélte azt, hogy majd az elkészített és megalázó feltételek elfogadására

A kis Schönfeld bánata.

Írta: Urai Dezső.

(Utánnyomás tilos)

Egy élénk szemű, fekete hajú fiúcska hajolt a doboz fölé, amelyben selyembernyók mozogtak furesán. S bizott, gyöngyházfényű állatok féltetűket a levegőbe emelték és szüntelenül félköröket rajzoltak a semmibe. Egy eszeveszebb hernyó fejét nekítámasztotta a doboz szögletének és úgy feküdt mozdulatlanul, lerágott levélrostok között. Egy másik buzóg igyekezett másszot végig a doboz alján, majd belevette magát az ellenkező sarkába.

A kis fiú, aki kék és zöld irkára így szokta fölírni a nevét: Schönfeld Károly, az I. A. osztály tanulója, szomoruan és ijedten nézett a dobozba. Volt az arczán tanácstalanság és a szájánál két barázd, amilyen nehezen kereső családapák arczát teszi el-kényszeredetté. Ahogy nézte a folyton mozgó állatokat, az ajka lepittyedt és nehezen sóhajtott. Azután letette a dobozt az asztalra és leült.

Kis agyára nehez gondok telepedtek. A szeme ugyan sorra vette a szegény szoba néhány butordarabját, el is gondolta: ez szék, ez asztal, nini, ez eltört — de az agyon mégis csak egy nagy gond feküdt súlyosan: — Nines szederfalevem a selyembernyók számára.

Tanácstalanul pislogott maga körül a nagy, szürke kötengerben. A harmadik emeletől átlátott egy nagy vakolatlan tűzfalra,

amelynek ezernyi piszkos téglája, mint megannyi közömbös szem nézett rá vissza. Amerre a fejét fordította: téglá, kő, kő. Csak a feje fölött egy kis darabon látta a kéklő eget.

A kis fiú újra a hernyókat akarta látni. Szinte hopva lépett a dobozhoz és éppen csak, hogy belepislantott elszoruló szíjjel. Mintha nem mert volna a szemük elé kerülni. Csak a felszemével kapta el, hogy állatai még egyre rajzolják félköröiket a semmibe és a kis eszevész még mindig mozdulatlanul szegi neki a fejét a doboz sarkának.

Nem volt türelme, nem tudott otthon maradni. Az apja hálószekrényéből előkotorászott egy kis zaeszkó üveggolyót, ugyanott talált egy fából faragott, törött papírvágókést, amelyre ez volt pingálva: Gruss aus Ischl. Ezekkel a tárgyakkal a zsebében lement az utcára. Senkise kérdezte, hogy hova megy: szegény emberek nem nagyon kényesek a gyerekeikre. Járhatnak, kelhetnek, ugysis legjobb, ha ezt tanulják meg, az életben erre lesz a legtöbb szükségük. No, meg türelmre.

Lent az utcán kezdett csak gondolkodni, hogy mit is akar tulajdonképen. A zaeszkó golyóról, meg a papírvágó késről tudta, hogy azokat eszébe akarja adni néhány szederfalevéért, de azt még nem tudta, hogy kinek. Mindenesetre megindult lehor-gasztott fejjel, hol szorosan a házfalak mentén, hol kúnt a járda szélén, ahol sima, hosszú kövek szegik be a koczkákat és ahol azzal lehet szórakozni, hogy az ember átlépi a vonalakat, amelyek a kövek összeillesztéséből származnak.

A Szondy-utczából kiért a Terézkörutra. Itt nyomban észébe jutott egy név: Landauer Béla. Tetován befordult egy faragott kapun és megállt a hűvös, homályos lépcsőházban, ahol egy táblán fehér papirlapok sorakoztak, alattuk számokkal ellátott esontgombok fehérltek bele a sötétbe. Nem a Landauer lakását kereste ezen a táblán, csak megállt, hogy egy kicsit gondolkozzék. Egyszer már volt a Landauernél, akkor nem jól érezte magát a nagy, fényes lakásban és nagyon ügyetlenül evett meg egy almát, amelylyel a nevelő megkinálta. Fölnézett az emeletre, fölülről lefelé jött valaki, erre érezte, hogy most neki is meg kell indulni, máskülönben azt hiszik, hogy valami esibész, aki a lépcsővasakat akarja ellopni.

Fölment az emeletre és a nyitott konyhaajtóban megállt:

— Kérem szépen, itthon van a Landauer Béla?

A hangra az előszobából a konyhába nyitott Landauerné. A kis fiú újra elmondta:

— Kérem szépen, itthon van a Landauer Béla?

Az asszony lenézett a gyerekre.

— Maga a Bélácskával jár?

A gyerek két kezével a hasán tartotta a kalapját, a szemét lesütötte és egész testét mozgatta, amikor igent intett, azután szóval hozzátette:

— Az első A-ba...

Ezalatt kijött a kis Béla is. Nem üdvözölte a pajtását, csak zavartan nézett, azután az anyjának mondta:

— Ez egy fiú tölmik.

kényszerített függetlenségi párttal fogja ő a régi hatvanhetes konzervatív politikát restaurálhatni és fenttarthatni.

Ostobább politikát, mint most követ Bécs, elképzelni sem lehet. Hisz nagyobb sikereket soha a 67-es politika békés eszközökkel el nem érhet, mint a koalíció kormányzása alatt elérnie sikerült azzal, hogy bizonyos közös szükségletek elismerésére és honorálására a függetlenségi párt is hajlandó volt, sőt a delegáció éppen függetlenségi párti többséggel szavazta meg az összes közös költségeket. Bécs vérszemet kapott s azt hitte, hogy a magyar nemzetet most már teljesen igájába hajthatja s hogy a függetlenségi párt mindenre kapható. Ebben reménykedve mert egyenesen a koalíció szétrobbantására törekedni s hitte azt, hogy a függetlenségi párt még azok nélkül a nemzeti konzessziók nélkül is hajlandó lesz Lukácsal az élén kormányt vállalni, amelyeket még a 67-es alkotmánypárt is elengedhetetleneknek tartott arra, hogy Magyarország politikai békéje fel ne boruljon.

A koalíció nem volt ideális alakulás s belső gyengeségben szenvedett, de még mindig egészségesebb kormányzási mód volt, mint lesz az, amelyet most Bécs inaugurálni akar. Hisz a koalíció felbomlásával az eddig lekötött erők felszabadultak s a függetlenségi párt ismét visszanyerte azt az akciószabadságát, amely annak idején lehetetlenné tette a Fejérváry-féle kísérlet sikerét. S ha Bécs már a koalíciónak mérsékelt nemzeti követeléseit fantazmagóriáknak minősítette, mennyire inkább fantazmagória az, hogy egy újabb alkotmányellenes kísérlet több sikerrel fog járni, mint járt a három év előtti. Magyarországon nem kívánja senki a nemzeti küzdelem újjáébredését, de ha abba az ország belekényszerítetik, attól nem is fog senki

megijedni s egy újabb békekötés után Bécs csak ugyanott fog tartani, ahol tartott három év előtt, hogy a nemzettel ismét alkudozni lesz kénytelen. Mert hiába oszlatják fel a képviselőházat s rendelnek el újabb választásokat, annak eredménye talán még meglepőbb lesz, mint volt az 1905-iki, mert azok után a tapasztalatok után, amelyeket a nemzet szerzett, nem a régi szabadelvű párt fog restauráltatni, hanem még a 67-es politikának utolsó zászlóvivői is, megtizedeltetnek. Mert az erőszak mindig szélsőségekbe kergette a nemzetet. Ez sem Bécsnek, sem a nemzettel nem érdeke, mert eredményeket csakis mérsékelt, megfontolt és higgadt politika érhet el. S ha a koalíciónak egyéb érdeme nem is lett volna, az mindenesetre megvolt, hogy azt a szakadást, melyet a király és a nemzet közt a Fejérváry-kormány előidézett, helyrehozta. Ugy látszik, hogy ez Bécsnek nem volt nyíre s újra kísérleteket tesz arra, hogy a királyt a nemzettel elkeseredett harcra kergesse.

Budapest, június 23.

A bán Budapesten. Zágrábból táviratozzák, hogy báró Rauch Pál horvát bán ma este Budapestre utazott. Utazása nem áll összefüggésben a magyar válsággal, hanem folyó ügyek megbeszélése céljából történik.

Pártvacsera. Az országos függetlenségi és 48-as párt képviselő tagjai holnap, csütörtökön este 8 órakor a Royal-szálló különtermeiben pártvacserára gyűlnek össze, amelyen Kossuth Ferencz pártelnök is megjelenik.

Az új bánhelyettes. Zágrábból táviratozzák: A hivatalos lap mai száma közli Crnkovic Miklós bánhelyettes, a horvát országos kormány belügyi osztályfőnökének nyugdíjazását, és jelenti, hogy Crnkovic ez alkalommal a Ferencz József-rend középkeresztjét a csillaggal kapta. Együttal közli a hivatalos lap Cuvaj Ede eddigi polgármester kinevezését a horvát-szlavon-dalmát országos kormány belügyi osztályának osztályfőnökévé.

Annyira tele volt várakozással, hogy nem mert megszólalni, nehogy hirtelen választ kapjon. A másik azonban tudta már, hogy mit akar a társa. Összecsomagolta a kincsét és visszatette a szekrény alá. Csak, amikor már kihúzta a kezét a szekrény alól, szólt meg esufondósan:

— Kellene?... Nem adok.

A kis rongyos szomorúan nézett maga elé, azután kiszedte a golyókat, meg a törött kést.

— Adjál ezért.

— Ezért a rongyért? Köll is nekem...

— Landauer, isten bizony, adjál — sírányozott a szegény gyerek — mind megdöglenek...

— Bánom is én — vonogatta a vállát a másik. De Károly bánta. Ujra látta állatait, amint fejüket gépiesen mozgatva keresik a táplálékot és az alázatosság helyébe egyszerre harag költözött.

— Landauer — sziszegte — ne lásd szüleidet, ha nem adsz... Csak hármat adjál...

Landauernek is megvillant a szeme. Egy pillanatig arra gondolt, hogy most már adni kell, mert a szüleivel kizsaratla belőle ez a másik, de azután mindent legyőzött valami nagy makaesség.

— Te büdös esibész, — mordult rá gyűlölettel Schönfeldre, — te rongyos, megállj, ezért földlak... ugye voltál hittanórán a multkor... Megállj, te...

— Hát adjál hármat — alázatoskodott megint a másik.

A döntés előtt.

— Lukács akciója szünetel. —

Még egy koalíciós próbálkozás?

Budapest, június 23.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel visszaérkezett Bécsből és néhány órával később a kereskedelmi minisztériumban már miniszteri értekezlet volt, amelyen a miniszterelnök beszámolt tegnapi audienciájáról. Általában úgy tüntetik föl ezt a minisztertanácsot a félhivatalos és nem félhivatalos jelentések egyaránt, hogy ez a miniszterek utolsóelőtti összejövetele volt, amelyet már csak az az utolsó fog követni, amikor a fölmentés publikálása után elbucszuak egymástól. Az értekezletről távozó miniszterek is ilyen értelemben nyilatkoztak a reájuk várakozó képviselők nagy csoportja előtt és a politikai világban minden előkészületet megtettek arra nézve, hogy Lukács Lászlót és Khuen-Héderváryt méltón fogadják.

Ebben a helyzetben élénk feltűnést keltett a politikusok között az a körülmény, hogy Lukács László még ma sem kapta meg meghívóját a királyhoz, pedig ő maga is nagyon várta egész nap. Este aztán a Nemzeti Társaskörben, ahol gróf Khuen-Héderváryval együtt jelent meg, úgy látszik Bécsből szerzett információk alapján, olyan kijelentést tett, hogy *hoggy nem is valószínű, hogy ezen a héten Bécsbe való utazása szükségessé válnék.*

Ennek a nem várt fordulatnak azt a magyarázatát adta, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi audienciáján azt az előterjesztést tette a királynak, hogy *próbálkozzék meg még egyszer a koalíciónak Kossuth Ferencz által való összetartásával és engedje meg, hogy erre nézve ő tehesse meg az első lépést. A király ehhez az előterjesztéshez hozzájárult s a mai miniszteri értekezlet ezzel a legújabb kibontakozási tervvel foglalkozott már. Holnap lesz külföldben Bécsben az az udvari ebéd is, amelyet báró Fejérváry Géza tiszteletére ad a király s így valószínűleg csak a jövő héten kerül reá a sor. Előbb azonban, valószínűleg szombaton, Kossuth Ferencz fog ismét a király elé járulni*

— Nem adok... egyet se adok...

A kis fiu elment. Lebballagott a lépcsőn és a hüvös kapubejárón át megint kilépett az utczára. A déli napsugár a járdát szegélyező fák szegényes lombjain tánczolt és a kis Schönfeld azon tünődött, hogy egy ilyen selyemhernyó miért nem eszik akáczirolevelet. Egy pillanatra föllázadt a meglévő berendezkedések ellen, azután újra magába görnyedt. Ott állt az utczasarkon, mint egy minden ötletéből kifogyott ember, aki bambán keresgél az agyában egy ember után, akitől két forintot lehetne kölcsönkérni. Amikor tovább ment, akkor is a tépelődő ember meg-megakadó járásával rött a az utczát.

Ment a Podmaniczky-utczán kifelé a Városliget irányába. A Ferdinánd-híd közepe táján félni kezdett: ez már nem az ő vidéke. Erre már másféle gyerekek hanczuroznak az utczán, erősebbek, vadabbak, akik hamar belekötnek a „városból” jött gyerekekbe. A kis Schönfeld itt lassan haladt és óvatosan kémlelt előre. A vasut palánkja mentén egy csoport fiu lapdázott nagy lármával. Károly megállt, oldalát akart kerülni a mellékutczán, de azután eszébe jutott, hogy a szűk utczában még rosszabb találkozni a esibészekkel és versenyt futva egy villamoskocsival, elcsont a lapdázók mellett. Amikor már túl volt a csoporton, felszemével visszavandított és meggyorsította a lépteit. Künt a ligetben neki vágott a Hermina-ut irányának. Valamikor hallotta, hogy azon a tájon szederfák állnak, amelyeken ezrével van a levél. A szederlevél, amelyből egyelőre beérné hárommal-négyvel

— Vezesd be szépen, Bélácska... Játsszatok...

A két gyerek azonban nem mozdult. A gazdagabb, gondosabban nevelt fiu tudta volna az invitáló formákat, de büszkélkedett. Ez a Schönfeld, igaz, vele járt egy osztályba, de hátul ült és nem barátkoztak soha. A Schönfeld rongyos is volt és rosszul tanult, mi az ördögnek jött ide. Landauerne végre segített a dolgon. Vállon fogta a két gyereket és betolta az előszobába, onnan a Bélácska szobájába. Ott, ahogy egyedül maradtak, Bélának egyszerre megjött a bátorsága, meg a hetykesége.

— Mit akarsz, rabuczli?

— Nem lehet tudni miért, a tanító állandóan rabuczlinak szólította Schönfeld Károlyt. Az egész osztályban senkisémet tudta, hogy mit jelent ez a szó: rabuczli, de Schönfeldet a társai is így hívták: rabuczli.

— Mit akarsz, rabuczli? — kérdezte újra hetykén a Landauer-gyerek.

— Van leveled, Landauer?

Válasz helyett Landauer elővett egy csomagot. Nedves rongyok közül óvatosan kiszedett egy csomó gondosan kitergetett, egymás fölé rakott szederfalevelet. Valóságos kincs volt ebben a nagy városban ez a sok zöld, csipkés szegélyű levél. A Schönfeld-fiú legalább úgy nézett rá, mintha mesebeli drágaságokat, szikrázó ékköveket, török szultánkardot látna. Az ajkai mozogtak, a nyelve hegyét kidugta, mintha bele akarna harapni a zsenge levelekbe. Arra a dobozra gondolt, amelyben nincs egy se, ilyen zöld levél és amelyben félköröket irnak a semmibe a hernyók.

és csak ennek a legutolsó kísérletnek meghiusulása után kezdődik az ő szerepe.

Lukács Lászlónak ezt a szenzációs leleplezését a Nemzeti Társaskörben érthető meglepetéssel hallották. A függetlenségi párton azonban ma még nagyon kevesen tudtak róla, de erre vall Justh Gyulának a pártkörben tett az a nyilatkozata, hogy Kossuth Ferencz a hét végén valószínűleg Bécsbe utazik. A Lukács-téle nyilatkozattal egyező hírt közöl a bécsi „N. Fr. Pr.” is, amely holnapi számában ezt jelenti:

A legközelebbi napokban sem Lukács László, sem gróf Khuen-Héderváry nem fog meghívást kapni, ellenben valószínű, hogy Kossuth Ferencz már legközelebb Bécsbe jön és újabb kísérlet fog történni az ő megnyerésére, hogy a koalíciót ismét életre lehessen kelteni. Csak ha ez a kísérlet meghiusulna, — így tudják itteni illetékes körökben — kerülne sor a katonai kormányzásra.

Ugyancsak ennek a fordulatnak tulajdonítható, hogy gróf Khuen-Héderváry holnap reggel egyelőre visszautazik hédervári birtokára és ott várja be, mikor hívják elő a böhér szerepre. Így aztán Hieronymi Károlynak, akit Karlsbadból ezitáltak Budapestre, egyelőre szintén nem lesz dolga.

Mindezek dacára Lukács László és gróf Khuen-Héderváry Károly már teljesen elkészített esatatervevel állnak, amelyben még a személyi kérdést is elintézték. E szerint, ha a Khuen-kormányra kerülne a sor, az egyes tárczákat így osztanák ki: miniszterelnök: gróf Khuen-Héderváry Károly, pénzügyminiszter Hieronymi Károly, belügyi: Perczel Dezső, kereskedelmi: Mallekovic Sándor, kultusz: gróf Csáky Albin, földmivelésügyi: gróf Zselénszky Róbert, igazságügyi: Plósz Sándor vagy Erdély Sándor, horvát: Cseh Ervin, király személye körüli: báró Fejérváry Imre, a vélt darabont-miniszterelnök fia. Ime ezzel a tárcasággal, amelyből csak a kivezénylendő honvédelmi miniszter és a katonai főparancsnok hiányzik, akarják leigázni Magyar-

országot, amint ezt Lukács László abban a nyilatkozatában, amelyet egy bécsi újságíró előtt tett, meg is mondja.

Miniszteri tanácskozás.

Felhivatalosan jelentik: A kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtt miniszteri értekezlet volt, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök és a kabinet valamennyi tagja részt vett Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter kivételével, aki Pálicson a Gazda Szövetség ülésén elnököl ma. A miniszteri értekezlet fél 11-től fél 1-ig tartott és azon Wekerle Sándor miniszterelnök előadta azon előterjesztésének tartalmát, amelyet tegnap a felségnek tett, továbbá kihallgatásának eredményét, jelezvén, hogy a király kívánsága, hogy ez a kabinet még néhány napig vezesse tovább az ügyeket, mivel a kormány felmentésének napja még nincs megállapítva. Ezt a kabinet tagjai tudomásul vették és ezzel az értekezlet véget ért.

A miniszteri tanácskozás híre csakhamar elterjedt a politikai világban, s nemsokára a képviselők egész csoportja gyűlt össze a kereskedelmi minisztérium előtt. Amikor a tanácskozás véget ért, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Aladár, Günther Antal, Jekelfalussy Lajos és Josipovich Géza miniszterek egyszerre távoztak. A kapu előtt várakozó képviselők körülfogták őket s csakhamar élénk társalgás indult meg az utcán. Gróf Apponyi tette az első megjegyzést a politikára, azt mondta, hogy boldog lesz, ha néhány nap múlva éberhardi kastélyába vonulhat vissza. Lachne Hugó és Hódy Gyula képviselők arra kérték, hogy maradjon Budapesten és menjen el pénteken a „Magyarok bejövetelére” című körkép kiállításba, amelyet akkor József főherczeg fog meglátogatni. Gróf Apponyi nem ígérte ezt meg, hanem azt mondta, hogy nagyon örülne, ha olyan kormány jönne, amelyet ő is támogatna.

— Ninesen tehát semmi kilátás arra, kegyelmes uram, — kérdezték — hogy megmaradjék?

— A lehetőség megvan, — felelte Apponyi — de a reménye az igen csekély, mond-

— Levelet, — felelte ez. — Itt van sok...

— Két vasat ide, akkor lesz, ha pedig nincs pénz, akkor lódulj, mert olyan brusztfleket kapsz, hogy egy hétig vért hánysz.

Károly rémülten nézett szét: még vagy négy meztelű állt mellette vigyorogva. A „résztvevőtársaság” tagjai voltak, akik a szederfákat állandó fölügyelet alatt tartották és elkergettek mindenkit, aki nem tőlük szerezte a leveleket, persze pénzért. A módosabb városi fiúk szívesen kiboztak egy-két fufanggal szedett krajezárt és örültek, hogy helyettük a csibész mászik a fára. A ruhátépés, meg a rendőr miatt volt ez jó. A kis Schönfeldnek azonban nem volt pénze, csak égető szüksége zöld levelekre.

— Hagyjatok tépni, — könyörgött.

— Mars, te srác.

Az egyik fiu mellbe lökte, a kis Schönfeld hirtelen leült a földre. Onnan is a fára nézett, ahol annyi falevél zöldelt. Azután fölugrott és futott, amíg a rendőrhöz ért. Annak feldokolva mondta:

— Rendőr bácsi, a csibészek a szederfán vannak.

Ezzel rohant haza. Otthon fölkapta a dobozt és iszonyodva a szekrény alá telta. Égető fájdalommal a szívében kiment a lépcsőházba és ott ült estig. Este nagynehezen bevonszolták és akkor úgy izgott-mozgott a lakásban, mint egy kis örült. A szekrény felé nem mert nézni a világ minden kincséért sem. Azt a tájéket még három hét múlva is elkerülte.

hatnám, hogy csak egy törtszámban lehetne kifejezni.

Jekelfalussy Lajos örömeinek adott kifejezést, hogy negyven évi szolgálat után végre nyugalomba mehet.

Ekkor érkezett le Wekerle Sándor gróf Andrássy Gyulával és mindketten beléptek a csoportba. A miniszterelnök tréfával akarva megelőzni a kérdezősködéseket, így szólt Héderváry Lehelhez:

— Ugyan, mondd, kérlek, mi a te álláspontod?

— Kegyelmes uram, — felelte Héderváry — előbb tisztába kellene jönni azzal, hogy milyen tulajdonképpen a te álláspontod.

Komolyabban beszélt gróf Andrássy Gyula, aki azt mondta, hogy kívánja, hogy a következő kormány teljesüljön az ország kívánásait.

Gróf Apponyi szólalt most meg:

— A pihenésnek élek most és magamba szálllok.

— Talán Bécs ellen vétkezünk volna, kegyelmes uram? — kérdezte Mérey Lajos.

— Nem Bécs ellen, hanem magunk ellen! — felelte Apponyi. — Ezért kell magunkba szállni, hogy fölismerjük azt a vétket, amelyet Magyarország ellen elkövettünk.

A képviselők ezután az egyes miniszterekkel beszélgettek s ezekből a beszélgetésekből az a hír kelt szárnyra, hogy a kormány egyes tagjai még most sem tettek le arról a reményről, hogy a kormány kibontakozási tervét nem ejtették el vélegesen és valószínűnek tartják, hogy a korona, ha más kísérletek nem sikerülnek, vissza fog térni ehhez a tervhez.

A függetlenségi képviselők ezután fölmentek a kereskedelmi minisztériumba Kossuth Ferenczhez, aki a várható eseményekről informálta híveit és hesezasabban tanácskozott velük. Ott voltak a többi között Rátkay László, Töldecs Béla, Somogyi Aladár, Lachne Hugó, Szentkirályi Zoltán, Mérey Lajos, Hódy Gyula, Várady Károly, Falussy Árpád főispán és még sokan.

Kossuth igen melegen fogadta politikai barátait és így üdvözölte őket:

— Örülök, hogy együtt vagytok. Örülök, hogy fölkerestetek. Örülök, hogy a párt együtt van vezérével. Ujabb bizonyosága ez annak, hogy a párt együtt érez vezérével és nincs közöttünk disszonancia. Tudom, hogy nagy veszedelmek elő nézünk, de ha együtt maradunk és egymást támogatva kitartunk a küzdelemben, végre is kivívjuk a nemzet igazát.

Kossuth Ferencz ezután közölte a képviselőkkel, hogy az ő értesülése szerint is Lukács László és Khuen-Héderváry következnek.

A tegnapi audiencia.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi audienciájáról több lap a *Neues Wiener Tagblatt* nyomán azt a hírt közli, hogy a király ez alkalommal a legkegyesebben bucsuztatta el Wekerle Sándor miniszterelnököt, akinek meghatóan szívélyes módon mondott köszönetet eddigi működéséért és harmadik miniszterelnöksége alatt elért sikereiért. Ez a hír, mint a *Magyar Tudósító* a legilletékesebb helyről értesül, nem felel meg a valóságnak. Wekerle Sándor miniszterelnök ezen audienciája alkalmával bucsuzás nem történt és így nem is lehetett alkalom arra, hogy a király eddigi működéséért köszönetet mondjon.

Lukács, Khuen és Hieronymi.

Lukács László volt pénzügyminiszter a Nemzeti Társaskörben járt ma délben is, előadásában azonban ezuttal igen nagy tartózkodást tanusított. A Nemzeti Társaskörben nem bíznak Lukács missziójának sikerében és biz-

Dobogó szívvel ment, mert ezen a tájon már valóságos bieszkások laknak. Rablók, akik lehúzzák a kis fiukról a kabátot, kiveszik a kis lányok füléből a függőt. Gyilkosok, akik levágják a gyerekek karját, hogy koldulni menjenek. Nagyon félt, meg is izdadt, de azért ment előre, lüktető halántékkal, mert otthon egy dobozban élő lények nyujtogatják a fejüket a semmibe. Elfogta egy csomó érzés, amelynek nem tudott nevet adni és amelyek közül egyet sem tudott pontosan körülhatárolni. Körülbelül annyit érzett, hogy miatta el fog pusztulni valami élő, valami olyan, amit nem szokás megölni, mint a legyet, szunyogot, amelyet nyugodtan csap agyon minden gyerek, mert úgy tanulta. Az arcza tüzelt, a kalapját a kezébe fogta, hogy homlokáról fölszáradjon a verejték és így futott előre. Mert most már futott. A kis forgalmu utakon zord arcu emberek jártak, és a fűből, a sűrű bozótból kevés jót ígérő arczok figyeltek rá. Néha szembe jött egy erős fiu, jól megnézte és a kis Schönfeld akkor úgy elődalgott, ahogy kutya elől szokott elsomfordálni a félték ember.

Végre megtalálta a szederfákat. Szépen sorjában négy fa állott, sűrű lombu, nagy koronájú fák. A kis Schönfeld úgy nézett a fákra, mintha valami óriási esoda nyilvánulna meg előtte. Odafutott az erős törzsekhez, hátha a földön talál elegendő levelet. Azután, hogy egyet se lelt, csöpp kezével rázni kezdte a vastag fa törzsét. A fa meg se mozdult, de a közeli bokor igenis és abból előjött egy meztelű fiu.

— Mit akarsz? — mordult rá Károlyra.

tosra veszik gróf Khuen-Héderváry Károly eljövételét. A Bécsből érkezett információk szerint a mostani kormány elbocsátásáról szóló királyi kéziratok szombaton jelennek meg. Ebben a társaságban beszéltek azt is, hogy a király a báró Fejérváry Géza tiszteletére adandó Mária Terézia-rendi lakomán igen érdekes és politikai vonatkozású köszöntőt fog mondani.

Az újságírók előtt Lukács László cnyit mondott:

— A függetlenségi pártnak kell átvenni a kormányt azok mellett a feltételek mellett, amelyeket az uralkodó kiszab. Ez az egyetlen praktikus és észszerű módja a kibontakozásnak. Bécsbe még ezidőig meghívót nem kaptam.

Miután a függetlenségi párt következetesen és szilárdan megáll Lukácsal és mindenkivel szemben azon az álláspontján, hogy sem az önálló bankból nem enged, sem 67-es koalícióba többé semmiféle 67-es politikusokkal bele nem megy, mind határozotabban beszéltek, hogy gróf Khuen-Héderváry lesz az új darabot-miniszterelnök. Gróf Khuen-Héderváry, aki — mint jeleztük — már Budapesten van, ma egy újságírókat fogadott.

Arra a kérdésre, vajjon tud-e arról, hogy a legközelebbi napokban miniszterelnökké designálják, gróf Khuen-Héderváry derűs hangulatban válaszolt:

— Nem tudok róla semmit. Kérem, én is a lapokból olvasom, hogy miniszterelnök lesznek. Igazán nincs róla más értesülésem. Barátaim hívtak, hogy jöjjenek föl, hát feljöttem, egy nappal előbb, mint ahogy eredetileg terveztem. Feleségemmel holnapután szlavóniai birtokunkra akarunk utazni.

— Meddig szándékozik exczellenziád Szlavóniában tartózkodni? — kérte az újságíró.

— Két hétig. A rendes tavaszi sejour ez, melynek végével visszamegyek Hédervárra. Ha ugyan addig nem történik valami...

Az újságíró megjegyezte erre, hogy a függetlenségi pártkörben Apponyi tegnap a legnagyobb határozottsággal bejelentette a Khuen-Héderváry-minisztériumot. Az egykori miniszterelnök, ki fölötte jókedvűnek látszott, mosolyogva így szólt:

— Talán majd Apponyi nevez ki. Hát én nem bánom, fogjunk össze... De őszintén szólva, én nem értem, miért mennek el ezek az urak? Hisz maradhattak volna, senki számon nem kérte volna őket, a nép pedig tapsolt volna nekik. Majd meglátjuk egyébként, hogy mi történik. Ma este elmegyek a mi Nemzeti Társaságunkba...

A bécsi körök intencióit ismerő „N. Fr. Pr.” a Khuen-féle vállalkozásról ezt mondja:

— Abból a körülményből, hogy gróf Khuen-Héderváry már Budapestre érkezett, következtetni lehet, hogy Lukács küldetésének meggyúsult esetére már egy másik tervet is fontolóra vettek. Beavatott helyről eredő információk szerint Khuent arra szemelték ki, hogy az esetben, ha Magyarországon a tárgyalások meggyúsulnának, azokból a hatvanhetesekből alakítson kabinetet, kik ahhoz a követeleléshez, hogy a válság megoldását a király engedelményekkel tegye lehetővé, nem ragaszkodnak. Ezek a pártok a mai országgyűlésben nincsenek képviselve és így a Khuen-Héderváry-kormány, ha létrejön, első sorban az ő szabadelvűekre fog támaszkodni, a parlamentet feloszlatja, kiírja az új választásokat és ha kell, többször is választást, hogy biztos többséget szerezzen. Azonban ez a kísérlet is nagyon kockázatosnak látszik.

A diszes társaságban ugy látszik szerepe lesz Hieronymi Károly volt belügyi és kereskedelmi miniszternek, aki családjával Karlsbadban időzött, hogy ott a kurát használja, mert ma este Karlsbadból Budapestre utazott. Erről a tényről Karlsbadból a következőket jelentik:

Hieronymi Károly volt kereskedelmi és belügyminiszter ma kuráját félbeszakítva, Karlsbadból Budapestre utazott. Családját itt maradt. Egy újságírónak alkalma volt elutazása előtt a volt miniszterrel beszélni, aki tartózkodóan nyilatkozott. Arra a kérdésre, hogy utazása összefüggésben van-e az új kabinet-alakítással, kijelentette, hogy csak a lapokból

olvasta egy 67-es kormány alakulásának hírért és azt, hogy őt is kombinálják egy ilyen kabinetbe. Az újságíró azt is megkérdezte, hogy mit szól a függetlenségi pártnak Lukács Lászlóval való együttműködésének tervéhez. Erre a kérdésre azt felelte Hieronymi, hogy még ebben a kérdésben nincs informálva.

Lukács László a helyzetről.

A bécsi „Zeit”-ban Lukács László beszédeiről a következőképpen nyilatkozott:

— Látom, hogy frivol játékokat űznek a függetlenségi párttal, ha olyan elhatározásra ösztökélik, mely újabb konfliktust idézhet elő a koronával. Senki sem vonhatja kétségbe az uralkodó exekutív jogkörét és azt a jogát, hogy szabadon választhatja meg minisztereit. A király most hagyományos alkotmány szeretén indult, felajánlotta a függetlenségi pártnak a kormány átvételét, amennyiben negyvennyolcas minisztériumot akar kinevezni. Ez a kabinet nemcsak összeállításánál fogva volna negyvennyolcas, mert tagjai a függetlenségi párt kebeléből kerülnek ki, hanem azért is, mert egyedül a függetlenségi párt támaszkodnék, amely viszont elhatározó, döntő befolyást gyakorolna a parlamentre és a kormányra. A függetlenségi párt mégis visszautasító álláspontot helyezkedik, tisztán azért, hogy ki legyen a miniszterelnök. Pedig nem lehet elvitatni a koronától azt a jogot, hogy olyan férfiakat is nevezzen ki a kabinetbe, akikben biztosítékot lát arra, hogy a korona a törvények értelmében élhessen végrehajtó hatalmával. Mert az uralkodó a hatvanhetes törvényekkel is számolni tartozik, hiszen nemcsak magyar király, hanem osztrák császár is s ezt nem szabad szem elől tévesztetni. Annyi bizonyos, hogy egy ilyen kabinetnek sok minden előnye mellett nagy előnye volna az is, hogy a függetlenségi párt szorosabb érintkezésbe jutna az uralkodóval s ez biztosíték volna amellett, hogy újabb konfliktusok elkerülhetők volnának, mert ilymódon a megértés sokkal könnyebb és az érintkezés sokkalta bensőbb. Ha a függetlenségi párt ezt nem tudja belátni és nem értékeli kellőképpen a korona nagylelkűségét, annak nem én vagyok az oka, mert én mindent elkövettem, hogy meggyőzzem róla a pártot s bebizonyítsam, hogy itt a lehetőség a kormány átvételére. Ha tehát a függetlenségi párt továbbra is megmarad a visszautasítás álláspontján, ám lássa és maga vonja le a következtetéseket.

A függetlenségi pártkörből.

A függetlenségi pártkör ma este is mozgalmalás képet mutatott. A válság újabb fordulatai és a várható események iránt való érdeklődés nagy számban hozta össze a párt tagjait, akik Tóth János és Décsy Zoltán államtitkárok, valamint gróf Batthyány Tivadar körül csoportosulva kezdték meg a politikai eszmecsereket.

Décsy Zoltán pénzügyi államtitkárnak azt a kijelentését, hogy lemondott, nagy lelkesedéssel fogadták a jelenlevők, minthogy a kormány lemondása Décsy Zoltánnak, mint adminisztratív államtitkárnak lemondását nem kellett, hogy maga után vonja és e ténye nyilvánvaló kifejezése a párttal való együttérzésének.

Több képviselő Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek a mai napon a politikai helyzetről és a jövő eshetőségeiről tett állítólagos nyilatkozatait hozta szóba. Élénk vita tárgya volt ez a pártkörben, ahol azonban kitűnt, hogy ezek a Kossuth Ferencnek imputált nyilatkozatok nem felelnek meg a valóságnak. A képviselők elhatározták továbbá, hogy a holnapi pártvacsorán, melyen Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is megjelenik, valamennyien megjelennek. A pártvacsorát illetően különben két felfogás jutott kifejezésre. Egyrészt azt hangsúlyozták, hogy

a lakomázás most egyáltalán nem időszerű, mert most eszelekedni kell, nem pedig banketozni, ha pedig valakinek nyilatkozni valója van és politikailag fontos nyilatkozatot akar tenni, hívják össze a pártértekezletet. Azt a másik felfogást, hogy az ilyen politikai vacsorák növelik a párt tagjai között az összetartás érzetét, bár általában helyeselték, nem tartották a jelen körülmények között olyan nagy jelentőségűnek. Így aztán különösen, amikor meghozták Kossuth Ferencnek azt a felvilágosítást, hogy most nem lehet deklarációt, mert a kibontakozás munkája még folyamatban van, abban állapodtak meg, hogy összejönnek ugyan holnap, de beszédeket nem tartanak.

A pártértekezlet összehívását sürgették most már egyesek, sőt Justh Gyula, aki időközben szintén megérkezett, szintén ezen a véleményen volt. A többség azonban ennek sürgős szükségét nem látja most fennforogni, miután a kibontakozás szálait most bogozzák a meg kell várni, hogy mi lesz ennek az eredménye.

Ebben megnyugodva a várható események kikombinálására tértek át és megbeszéltek az eddig fölmerült híreket. Ennek folyamán megkérdezték Justh Gyulát, hogy Kossuth Ferenc utazik-e Bécsbe?

— Azt hiszem — felelte Justh — hogy Kossuth Ferenc eznek a hétnek a végén utazik Bécsbe, de nem tudom még, hogy melyik napon.

— Es te, kegyelmes uram — kérdezték tovább — szintén utazol?

— Azt még nem tudom — felelte Justh — de nem tartom valószínűtlenné, hogy szintén kapok meghívót.

A választói reform oktrojálásáról és a Khuen-féle fenyegetésekről az volt a vélemény, hogy otromba megfélemlítési kísérletek, amelyek nem valószínűsíthetők meg.

— A király az ország első gavalérja, — mondta Kállay Tamás — aki nem dolgozik és nem dolgozhatik meg nem engedett eszközökkel. De ha mégis ráfanyalodnék, az oktroj nem ér semmit, mert közigazgatásilag lehetetlen megvalósítani. Ami a Lukács-féle missziót illeti, azt hiszem, hogy nem az a fontos, hogy ki jön, de az, hogy mit hoz. Ha Lukács jön az önálló bankkal és a nemzeti vívmányokkal, őt is szívesen fogadjuk, ezek nélkül azonban ne is próbálkozzék.

— Nem lehet olyan emberrel kormányt alakítani, — vetette közbe Burgyan Aladár — aki nem vett részt a nemzeti küzdelemben.

— Hát a mostani kabinetnek nincsenek ilyen tagjai? — kérdezte Lányi Mór.

A további beszélgetésben gróf Batthyány Tivadar azt követelte, hogy Kossuth Ferenc legyen a miniszterelnök. Ekkor fölmerült annak a megoldási módnak a híre, hogy a Kossuth-kabinetben Wekerle Sándor legyen a pénzügyminiszter és gróf Zichy János a belügyminiszter, amit többen elfogadhatónak találtak. Justh Gyula azonban határozottan követelte, hogy a belügyi tárczát föltétlenül a függetlenségi párt tagja töltsön be.

Holló Lajos, aki csak később érkezett, ismét a választói reform oktrojálásának ügyét hozta szóba és újból kifejtette, mennyire lehetetlen a központi választmányokon és az összeszűrt küldöttségeken keresztül a főnálló törvények ellenére jogkiterjesztés czime alatt törvénytelenségeket végrehajtani.

Nagy Dezső viszont a belügyi tárczát követelte ismét a függetlenségi párt részére. Ha

Andrássyval nem voltak megelégedve, aki pedig jóakarója, sőt igazi szövetségstársa volt a függetlenségi pártnak, még kevésbé támogatónak olyan belügyminisztert, akinek a függetlenségi párthoz való viszonya még labilabb alapon áll.

Gróf Zichy Vladimír, Balla Aladár főispán, Balogh Ernő a darabontok eljövételéről és a többi fenyegetésekről beszélgetve kihajították, hogy tekintettel az őszszel esedékes állami szükségletekre, nem valószínű, hogy Ausztria ezek rovására folytassa a függetlenségi párttal való ellenségeskedést.

A pártkörből a képviselők csaknem teljes számban a Royal-szállóba mentek, ahol együtt vacsoráztak. A párt tagjai között igen lelkes hangulat uralkodik.

Visszalépés a függetlenségi pártkörbe.

Gaal Gaszton orsz. képviselő a mai napon a következő levelet intézte Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszterhez, mint a függetlenségi párt elnökéhez:

Kegyelmes uram, mélyen tisztelt elnök ur! Minthogy a kormány lemondásának elfogadásával a koalíció végleg feloszlattnak tekinthető és ezzel az egyetlen akadály, amely engem visszatartott attól, hogy a pártkörnek is tagja lehessen, megszünt, bejelentem a pártkörbe való belépésemet és tisztelettel kérem ennek tudomásul vételét. Öszinte híved Gaal Gaszton.

Az alkotmánypártkörből.

Az alkotmánypárt körhelyiségében a pártnak ugyszólván összes Budapesten időző képviselő tagjai megjelentek és igen élénk eszmecsere folytattak a helyzetről. Ott voltak Széll Kálmán, a párt elnöke, gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, gróf Hadik János, Sztérenyi József és Bolgár Ferencz államtitkárok, Náray Lajos, a képviselőház alelnöke, dr. Nagy Ferencz, az alkotmánypárt másodelnöke és igen sokan a párt főrendi, képviselő és kültagjai sorából. A párt tagjainak rendkívüli nagy számban való összejövetele nagy élénkséget hozott a klubba és a társaság még este kilenc óra tájban is együtt volt, nagy érdeklődés mellett vitatva a helyzetet és a várható fejleményeket.

A király nem jön Budapestre.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Néhány itteni lap arról ad hírt, hogy ő felsége még Ischlbe való utazása előtt Budapestre szándékozik menni. Mint a Budapesti Tudósítóval közlik, irányadó helyen erről mitsem tudnak. A rendelkezések úgy szólnak, hogy ő felsége július 4-én a Tauern-vasut megnyitására utazik és onnan megy Ischl-fürdőbe.

Schönaich köszönete Kossuthhoz.

A „Freundenblatt“ ma esti lapja a következőket írja: Schönaich hadügyminiszter ma Kossuth Ferenczhez levelet intézett, melyben a hadügyminiszter köszönetet mond Kossuthnak amaz erőteljes támogatásáért, melyben a hadsereget a Szerbia ellen való készülődés alkalmával részesítette és támogatását ebben az irányban a jövőre is kéri.

A választói reform oktrojálása.

A Budapesti Tudósító-nak táviratozzák Bécsből: Keresztény-szociális lapok látszólag egyazon forrásból azt jelentik, hogy ő felsége úgy határozott, hogy parlamenten kívüli kormányt nevez ki Magyarországon, amelynek az volna a feladata, hogy a választói reformot oktroj útján vigye keresztül. Irányadó bécsi helyen azt közlik a Budapesti Tudósító-val hogy ennek a jelentősnek semmi alapja sincs és a királytól teljesen távol áll az a szándék, hogy a választói-reformot oktroj útján léptesse életbe, mint ahogy általában a király az új kormány dolgában még nem hozott döntést.

Méray-Horváth újra nyilatkozik.

Méray-Horváth Károly ma a következő nyilatkozatot küldt be hozzánk:

Tisztelt szerkesztőség. Tisztelettel kérem az alábbiakat vagy egészben közzétenni, vagy a papír-

kosárba dobni. E fentartásom szives respektálását kérem:

Néhány nap még és jön gróf Khuen-Héderváry. Néhány nap még és benne vagyunk ismét az áldatlan meddő politikai felfordulásban. Aki elbárithatja és el nem háritja: bünyösen lelketlen. Az utolsó órában kiáltom még egyszer: elháritható! Ott van a függetlenségi párt előtt a négy pont, amely Justh Gyula tudta, beleegyezése és közreműködésével került a király elé. Az egyetlen bázis, ami „van“. Az egyetlen, amiről egyáltalán csak tárgyalni is lehetett. Lukács László előtt ott fekszik az irásom, ha ő jön vele, mint „homo regius“, hiába fog jönni. Pedig tartalmilag kész megegyezés az, ami Justh-nak nem volt hazaárulás és ami a királynak az „egyetlen konkrét dolog“. Ellenem a hajsza, hogy ne tolokodjam a politikába. Az utolsó pillanatban még egyszer felrivallok: ez-e a fontosabb, vagy az, hogy a hazát mentsek meg a felfordulástól? Az alap megvan s a veszedelem 24 óra alatt elhárul. Akarják? Mert mondom, hogy a cél-talan, meddő harcuk végén is, ami alatt az ország munkából élő, kereső, dolgozó népe fog vérezni és nem öök, akkor is ugyanerre a bázisra fogunk visszatérni és megegyezni. — emlékezzenek 1906. áprilisra, ugyanígy volt! Nézzék meg 6 esztendő óta minden politikai irásomat, ha van-e egyetlen sorom is, amit az események szóról-szóra nem igazoltak volna.

Méray-Horváth.

Glosszák.

Vannak ambíciók, amelyeknek nem értem a logikáját.

Itt van például ez a Lukács László. Európai stílusú ember, dűsgazdag ember, miniszterviselt ember, olyan pénzügyi lángész, hogy a lángesze révén vastag barátságba van a Rothschildokkal. A londoni Rothschild pláne testi-lelki jó barátja. Ez a Lukács László koronázatlan királya lehetne ennek az országnak a fiaancz zsenijével. Minden pénz, és minden hatalom az övé lehetne, ha rászánná magát, hogy bankokat, gyárakat, újságokat alapítson. Még eleven életében szobrot kaphatna. Az emberek tömjéneznek neki és senkinek nem merne eszébe jutni, hogy Lukács László a legkellemetlenebb külsejű férfi ebben az országban. És ez az ember, akinek ilyen nagy élet állhatna nyitva, valami érthetetlen ambíció folytán vállalkozik arra a hálátlan szerepre, hogy újságba írja fiatal és jelentéktelen képviselő uraknak vezércikkétémája legyen.

Hogy mi öröme telik benne, nem tudom, de azt hiszem, valami perverzus, az önsanyargató flagellantizmusra emlékeztető esufoldási vágy készíti erre. Lukács László saját magát szatirizálja ebben a mostani szereplésében. És pokoli ötletesség kell hozzá, ilyen kegyetlen módját az önsufolásnak kitálatni. El tudom képzelni, hogy milyen mulatság lehet ennek az embernek leszólatni magát olyan emberektől, akik rá nézve nem létező senkik. Akik órákig ácsorognának alázatosan az előszobájában csak neki akarnia kéne. Az a csuf arezu örméyember vonagló gyönyörűséggel kacaghat a szívében. Hogy szídják, hogy legyalazzák azok, akiknek keresztülhuzott a számításán, hogy veszik hitelét és állítják elébe magukat a hazafiság példányképekéi kicsi stréberek, akikre senkinek nincsen szüksége, de akik mindentűvé oda öklözik magukat, hogy vetik szemére, hogy eszközül adta magát idegen érdekeknek a hatalomért, hogy kockára teszi a haza boldogulását, a nemzet sorsát, az alkotmány biztonságát, hogy utat egyenget a törvényteleneknek, és mindezt, mert miniszter akar lenni.

Hogy kacaghat az az ember a szívében...! Hogy ő mindezt meg akarja tenni a miniszterségért, amit egy napca kurtánfuresen ott hagyott azért, mert a feleségét násztra akarta vinni...

Nem tehetek róla, de én nem tudom gyűlölni ezt a csunya arezu jéghideg embert. Nem tudom gyűlölni ezért az egy eszelekedetéért, amely széppé, lirává teszi számomra a csunyaaságát, a konok fagyosságát. Rosszindulatunak, veszedelmesnek nem is tudom látni azt, amit eszelekszük, csak nem veszem komolyan. Tudom, hogy ő sem. Neki most olyan kedve van, hogy az önsufolás-

mulatja magát. Nem értem, hogy miért teszi, nem értem, miért akar a leggyűlöltebb, a legutolsó ember lenni az országban, mikor a legtiszteltebb, a legelső lehetne, — de sejttem, hogy neki ez mulatság és ez az ember mindig a mulatságosság szempontjából nézi a dolgokat. Miniszter is csak addig akart lenni, amíg mulatságosnak találta. Mikor egy szép asszony szerelmes férjének a szerepét találta mulatságosnak, akkor otthagya a miniszterséget, de a lakodalmára nem hívott vendégeket, mert ő mindig kizárólagosan csak a saját maga számára rendezte a mulatságot.

Minden nap van valami a lapokban Carusóról, az imádott tenoristáról. Egyszer megtalálja a hangját, másszor megint elveszti.

Szóval az imádott férfiú megvénült. Kár érte! Az imádott férfibálványoknak nem volna szabad megvénülniök. Borzasztó szomorúság van abban, amikor egy bálványt, egy istent meglep az öregség emberi nyomorúsága...

Egyszer tanuja voltam egy ilyen isten emberi bukásának...

Egy híres nevezetes párbaj jut eszembe. Annak idején beszélt róla az egész ország. Nagyon egyenlőtlen ellenfelek állottak egymással szemközt. Egy nyura, vékonyosontu fiatalember és egy rettenthetetlen spadassin. Nagy, nyilvános botrány feküdt közöttük, s a közvélemény már előre elsajnálkozott a szegény fiatalember tragédiáján, mert az a spadassin még öregségében is féltelmes ellenfél volt. A pusztá neve is rettegést keltett. Legendák éltek felőle: a vérszomjúságáról, az erejéről, a vakmerőségéről, a sebezhetetlenségéről és a halálos párbajairól.

...Mikor kézbeadták a kardokat, libabőrös lett a hátam. Már szinte láttam a szegény, szerencsétlen ifjút a cserhajas padlón vérebe fagyni, ahová a tigris leterítette.

Aztán kezdődött a táncz, és a rettenetes vén spadassin első ütése, ügyetlenül, öregeesen, erőtellenül eszszott végig a nyurga fiú kifeszített kardpengéjén. És a második, meg a harmadik. Siketen, rezegve zörgött a kard, mint egy kiszabadult ócska czimbalomhur, amit a verő meglódit.

Hu, be másként zeng az, be másként esattog, amikor két kemény ökölben, két kemény penge éllel összesujt!

És az a vékony fiú vissza se vágott! Csak sutám, esedálkozva állta a kaszabolást. Csak egyet-egyet mozdult kezében a penge, aszerint, hogy erről, vagy amarról villaat feléje a másik... Az a plébából való...

Rossz volt nézni, — meg ballani. Mert a gyöngye kalapálást orozslámbőnbőlés kísérte. A vén spadassin tombolt, ahogy a torka birta; amíg össze nem esuklott köhögve:

— Az asztma! Ez a nyavalyás asztma! Hogy összeaprithatnám most ezt a kölyket...

Borzasztó szomorúság volt látni azt a göthös, vén szájhóst, ahogy kapaszkodott a maga féltelmességébe, amiről nyolcz ember már tudta, hogy nincsen, hogy elmult, talán nem is volt... hogy csak a rettenetes bőmbőlése volt ártatlan, valóság, amíg az asztma azt is belé nem fojtogatta...

(—vay.)

Budapest, június 23.

A bosnyák alkotmány. Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósító-nak: Báró Burján István közös pénzügyminiszter a jövő hónap folyamán Bosznia és Hercegovinába utazik, hogy az alkotmány életbeléptetésére előkészületeket tegyen. — Szerajevóból jelentik a „Kel. Ért.“-nek: Az országos kormány minden előkészületet megtesz, hogy a bosnyák alkotmány végleges megállapítása idejére a választásokat előkészítse. A lakosság körében még nem alakult ki egységes vélelem a tartománygyűlésen követendő politikára nézve és így pártkeretekről vagy pártalakulásokról ma még annál kevésbé lehet szó, mivel a választások hiteltelkezetek szerint fognak történni. A tartománygyűlés egyelőre a városház dísztermében fog ülésezni, melyet e célra legközelebb átalakítanak. A teremért és a mellékhelyiségekért a tartománygyűlés évi 12.500 korona bért fizet a városnak. Érdekes a felmélítésre, hogy Kulovics offendi polgár-

meser a kérdés felett folytatott tanácskozásokról figyelmeztette az illetékes köröket, hogy különös figyelemmel legyenek arra, hogy a sajtó képviselői a tárgyalási teremben kellő elhelyezést nyerjenek és hogy részükre azonkívül is a szükséges helyiségeket rendelkezésükre bocsássák, hogy hivatásuknak kényelmesen megfelelhessenek.

Az osztrák helyzet.

Bécs, június 23.

Az osztrák képviselőház közgazdasági bizottságában a Romániával való kereskedelmi szerződés és a kereskedelempolitikai felhatalmazási törvényjavaslat folytatolagos tárgyalása során Weisskirchner kereskedelmi miniszter kifejti, hogy a romániai állatállomány annyira megcsökkent, hogy a legközelebbi időben Romániából alig lehet számítani említésreméltó importra. Románia és Szerbia továbbá csak akkor exportálhat, ha ebből haszna van. A szerb kereskedelmi szerződés rövid ideje alatt azonban az exportkontingenst nem is érték el. A miniszter kimutatja, hogy az az állítás, mintha a Romániával való szerződés nagyban ártana a mezőgazdaságnak, nagyon túlzott. A miniszter kifejti, hogy nem egyoldalúan ipari érdekeket támogat, hanem tekintettel van az összérdekekre. A folytonos harcok helyett jobb volna átmenetileg az ipar és mezőgazdaság érdekellentétét. Az előbbi épp oly kevésbé ölbéli gyermeke a kormánynak, mint a mezőgazdaság nem mostoha gyermeke. A legutóbbi években a Romániába való kivitel százhusz millió korona volt, amely szerződés nélküli állapot vagy a legtöbb kedvezmény esetén az iparra elveszne. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a mezőgazdaság is hasznot húzott ez exportból. A miniszter kéri e körülmények méltánylását és a kormányjavaslat elfogadását.

A képviselőházhoz beérkezett irományok között van a miniszterelnök átirata a delegációk megválasztása dolgában, továbbá Lang és társainak javaslata fedezetlen határidőüzletnek Budapesten a kiegyezési törvény értelmében való megszűntetése ügyében.

A folytatolagos költségvetési vita során Breiter képviselő élénk közbeiktatásoktól megszakítva, a hadügyminisztérium különféle közegei, valamint a hadügyminiszter ellen is heves támadásokat intéz a becsületbírói és fegyelmi eljárás bírálatával kapcsolatban. Georgi landwehrrminiszter a legnagyobb határozottsággal és élénk helyeslés közben visszautasítja a támadásokat, köszönetet mond a háznak a beszéde folyamán tanúsított rokonszenvéért és reméli, hogy a folyamatban levő per e gyűlöletes ügyet végül ki fogja küszöbölni. (Élénk helyeslés.) Az elnök utólag rendreutasítja Breitert.

Jaklitsch képviselő tekintettel az uralkodó szárazságra, határozati javaslatot ajánlt elfogadásra az erőtakaromány vámjának felülmelésére vonatkozólag.

Scheytz indokolja azt a határozati javaslatát, mely kötelességévé teszi a kormánynak, hogy a magyar kormánynál nyomtatékkal odahasson, hogy a gabona és takarmány vámját 1910-ig szüntesse meg és a tárgyalásokat az osztrák állam minden befolyásának hatásvetésével folytassa. Ezután a szavazás következett.

Dr Steinwender általános előadó azt javasolja, hogy Scheytz és Jaklitsch rezolúcióját utalják a költségvetési bizottság elé. Előbb elfogadják az osztrák landwehr, valamint a kereskedelmi minisztérium költségvetését, majd hosszabb házszabály vita támad abban a kérdésben, vajjon az előadó indítványa, vagy pedig a két határozati javaslat fölött szavazzanak-e előbb. A ház többsége elfogadja az előbbi azon indítványát, hogy előbb Steinwender előadó kezdeményezése felett szavazzanak és azt rendes szavazásban 219 szavazattal 200 ellenében elvetik.

Jaklitsch határozati javaslatát egyhangulag elfogadják. Elfogadják ezután 221 szavazattal 200 ellenében a vasúti minisztérium költségvetését, ugyancsak a földművelésügyi és közmunkaügyi minisztérium költségvetéseit, ellenben elvetik Scheytz azon kisebbségi véleményét, amely a vadászati kiállítás céljaira kért 50.000 koronát meg-

tagadja, ellenben ezt a összeget munkásoknak építésére kívánja fordítani, ugyancsak Vinarsky képviselőnek azon indítványát, hogy a tanoncok esti és vasárnapi oktatását szüntessék meg. E szavazásnál, melynek eredménye 226 szavazat a javaslat ellen, 94 mellette — szociáldemokraták és keresztény-szocialisták közt zajos szóharagra kerül a sor. A Ház ezután megkezdi a pénzügyminisztérium költségvetésének és a pénzügyi törvényjavaslat ügyében a részletes vitát.

A kormány a hanefta-i szertartású mohamedánok hitközségeinek elismerésére vonatkozó törvényjavaslatot terjesztett az uralkodó elé.

A költségvetési vita további folyamán Tro képviselő a nyelvkérdés oly megoldása mellett szólal fel, hogy a német nyelvet mint államnyelvet általánosítsák és Ausztria mint szövetséges ország csatlakozzék a német birodalomhoz, ez esetben a szláv és román népeknek tetszés szerinti autonómiát adhatnak. Többek felszólalása után a tárgyalást este 10 órakor megszakították. Legközelebbi ülés holnap délelőtt.

A költségvetési bizottság mai ülésén a Bécsben létesítendő olasz jogi fakultásra vonatkozó kormányjavaslat vitáját folytatták. Goslinzar képviselő folytatja tegnap megszakított fejtegetéseit, tekintettel a Ház ülésének kezdetére, ismét félbeszakít.

A szláv unió ma Udrzail elnökletével este 6-tól este 9 óráig ülést tartott, amelyen hosszabb vita után elhatározták, hogy a munkaprogramm a nyári ülésszakra vonatkozólag az 1909. évi költségvetés elintézésével kimerítettnek tekintetik. Az elnököt felhatalmazták, hogy a határozatot közölje a holnapi pártelnöki konferenciával. — A cseh klubja utasította tagjait, akik a közgazdasági bizottságban foglalnak helyet, hogy a felhatalmazási törvényjavaslat és a román kereskedelmi szerződés mellett foglaljanak állást.

A „Deutschnationale Correspondenz“ kommunikéje szerint a német agrárpárt ma délután gyűlést tartott, amelyen a kereskedelmi politikai felhatalmazás tárgyában elfoglalandó álláspontot tanácskoztak. Az ügy tárgyalása során az a nézet csucsosodott ki, hogy azért a kárért, amelyet az osztrák mezőgazdaság szenvedne a kormány javaslatának elfogadása esetén, semmiféle kompenzációt nem lehet nyerni. A német agrárpárt ezért egyhangulag elhatározta, hogy a kereskedelmi felhatalmazási törvény ellen foglal állást.

KÜLFÖLD.

A krétai bonyodalom.

Budapest, június 23.

A „Münchener Neueste Nachrichten“ konstantinápolyi távirata szerint a porta szakadatlanul folytatja a harcok készülődést, még pedig a görög és a bolgár határon. Karaburni és Elefterohori erősségeket, amelyek a szaloniki öböl keleti és nyugati oldalán vannak, lázasan szerelik fel, a szárazföldi oldalon pedig négyszázezer méternyi tuskés dróttal zárják el. Az utóbbi napokban a hadsereg felszerelésére hatvanmillió frankot költöttek el, amely összegből tízenötmillió ruhára és cipőre kellett. Különböző európai gyárak képviselői érkeztek ma Konstantinápolyba, hogy szállítási üzleteket kössenek a hadvezetőséggel. A birodalom valamennyi fegyverraktára utasítást kapott, hogy a tartalékok behívása esetére tartassék készen a fegyvereket. A hadügyminisztériumban bizonyosak benne, hogy huszonnégy óra leforgása alatt hatszázezer ember utra készen áll. A drinápolyi hadtesthez már elküldték a most beszerzett kancsuk betegszállító kocsikat, melyek husz-husz betegot fogadhatnak be.

Az a jelentés, mely szerint a porta körjegyzőket küldött azt a krétai kérdés ügyében, megerősítést nyert. A porta a jegyzékben kijelenti, hogy a sziget kiürítése előtt a hatalmakkal egyetértően a sziget helyzetét az autonómia alapján kívánja rendezni, mert nem tári jogainak megsértését s a szigetnek egy harmadik hatalom által való bir-

tokba vételét nem engedi meg. A terjedelmes jegyzék Kréta jelenlegi helyzetének tarthatatlanságát is bizonyítja és rámutat arra, hogy az igazságszolgáltatást a görög király pevében gyakorolják és más jelek is a görög uralomra mutatnak. A körjegyzőket közlik a bécsi és berlini kabinettel is. Több diplomátával tegnap folytatott megbeszélésekben a nagyvezér és a külügyminiszter nem vonakodtak kijelenteni, hogy a porta még a háboru esélyével is számolt.

A hadügyminisztérium utasítására a sajtóiroda az itteni újságoknak megtiltotta, hogy csapat- és flottamozdulatokról, a hadsereg számára történő rendelkezésekről és hasonlókról közleményeket publikáljon.

Párisból jelentik: A török külügyminisztérium utasította a párisi török nagykövetséget, hogy közölje a francia kormánnyal a török kormány által Kréta önkormányzatára kidolgozott szabályzatot, mely Törökország fenntartását a sziget felett érintetlenül hagyja. Hasonló utasítást kaptak a római, londoni és a szentpétervári török nagykövetek is. A török kormány, úgy látszik, arra törekszik, hogy a hatalmak megbeszéléseit és a megegyezést lehetőleg siettesse. Több oldalról mindinkább felkarolják azt az eszmét, hogy a krétai kérdést eldöntés végett terjeszszék a hágai békebíróság elé.

A Temps foglalkozva azzal a párisi hírrel, mely szerint Törökország a krétai védőhatalmak tudomására hozta, hogy hajlandó mérlegelni azt a kérdést, mily autonómiát adhatna Krétának és azt mondja, hogy ha böles nagylelkűség sugallatára ily javaslatra kerülne a sor, az nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a súlyos helyzet feszültsége csökkenjen. Theoretikus szempontból mint Törökország barátai azt hiszik, hogy legelőször is tanú, ha különben is csak nominális szuverenitását feladná. A török jogok elvitatathatlank és ezért az ő joguk dönteni afelett, vajjon érvényesíteni kívánják-e szuverenitásukat.

Stolypin és a német császár. A „Daily Telegraph“-nak táviratozzák Pétervárról: Stolypin miniszterelnök érdekesen nyilatkozott arról a bejegyzésről, amelyet reá a björköi találkozás alkalmával Vilmos császár tett. Stolypin hosszasan tanácskozott a német császárral a német birodalom és Oroszország viszonyáról s azt mondja, hogy Vilmos császár fascinálo hatást gyakorolt rá és szinte meglepő, hogy milyen jól ismeri az oroszországi viszonyokat.

Az olasz külügyi költségvetés. A Kamara ma délelőtti ülésén a külügyminisztérium költségvetését tárgyalta. Morgari szocialista képviselő napirendet indítványoz, amely felszólítja a kormányt, kezdeményezze nemzetközi értekezlet egybehívását a békebírói és leszerelési kérdésben. Szólv beszédeben hevesen támadja az ezért Tittoni külügyminiszter előtte szóló fejtegetéseire kifejti, hogy Morgari élt a szólásszabadsággal, amely az olasz kamarában mindenkinek megvan adva. Morgari beszédeben azonban túllépte az illem és mérséklet határát. (Élénk helyeslés. Láma a legszélsebb baloldalon.) Más parlamentekben is tartottak hasonló eszméket kifejező beszédeket, de senki sem ragadtatta magát egy barátságos állam fejelel szemben oly súlyos sértésekre, mint Morgari. (Közbeiktatás a legszélsebb baloldalon. Helyeslés a ház többi padjain.) Ezekben a parlamentekben a felelős miniszterek kötelességükben tiltakoztak volna ezen eljárás ellen. A miniszter ugyanazt teszi és ezáltal csupán kötelességét teljesíti. (Élénk helyeslés.) Morgari szavai nem bírnak semmiféle értékkel. Morgari fejtegetéseivel szemben, ugymond a miniszter — határozottan tiltakozom és velem együtt tiltakozik a parlament és az ország többsége. (Élénk helyeslés.) Tudja és megérti a többség, hogy a külpolitika nem létezhetne tovább, ha más államokkal való viszony azok belső politikájára iránti rökön vagy ellenszenvnek rendeltetnének alá. (Élénk helyeslés.) Oroszországhoz való viszonyunk kitűnő és mi azt kívánjuk, hogy ne csak ilyenek maradjanak, hanem ápolni és mindjobban fejleszteni kívánjuk azokat. Ha Miklós csár Olaszországba jön, szívesen látott vendég lesz és fogadni és köszönteni fogjuk, mint egy barátságos állam uralkodóját. Megragadom az alkalmat, hogy a kormány nevében kijelentsem, hogy figyelemzetekeket nem fogadunk el és fenyegetésektől nem félünk. (Élénk helyeslés.) Kijelentem — így végző beszédét a miniszter — hogy a Morgari által javasolt napirendet az ál-

tala használt kifejezések miatt nem fogadhatom el és kérem a kamarát, hogy amennyiben Morgari azt fentartaná, vessen el. (Élénk helyeslés. A minisztert számos képviselő üdvözlö.) Az ülést erre berekesztik.

A délutáni ülésen *Tiltoni* külügyminiszter újból felszólalt, hogy különböző szónokok megjegyzéseire válaszoljon. Deczemberben — ugymond — hosszabban kifejtettem Oroszországgal és az európai kelettel való viszonyunkat. E tekintetben változás nem állt be. A baja-i entrevue és a jubileumunk alkalmával tapasztalt hazafias tüntetések Angliához és Franciaországhoz való kitünő viszonyunk mellett bizonyítanak. A brindzi-i találkozás és Vilmos császárnak Ferencz József császárral és királlyal való találkozás és ez alkalommal uralkodónkkal való táviratváltása a hármas szövetség rendíthetetlen szilárdságát bizonyítja. A sajtó és a közvélemény bizonyos ideiglenes átmeneti jellegű nézeteinek sem Olaszországban, sem a külföldön nem szabad túlságosan sok fontosságot tulajdonítani. Barsilai kérdésére, amely a hármas szövetség időelőtti megújítására vonatkozik, a miniszter azt válaszolja, hogy a hármas szövetséget nemcsak időelőtti nem újították meg, hanem még azt is megmondhatja, hogy a szövetségek egyik sem gondolt vagy gondol ily korai megújításra. Nincsen ok, hogy ne várjuk meg azt az időt, amikor a megújítás pillanata elérkezik. (Élénk helyeslés. A minisztert üdvözlö.)

Az előadó beszéde után megajtották a szavazást és 205 szavazattal 27 ellenében elvetik Morgari képviselőnek indítványát, amely szerint a kormány felszólítandó, hogy a döntőbíróóságok és a leszerelés kérdésében egybehívandó konferencia ügyében tegyen lépéseket.

A német pénzügyi reform. A birodalmi gyűlésen a helyzet egyre jobban kiélesedik. A nemzeti szabadelvű párt hivatalosan kijelentette, hogy egyhangulag elhatározta, hogy az örökösödési adó elvetése esetében a pénzügyi reformtervezetnek a birtokadóra vonatkozó összes részeit is el fogja vetni. Ezzel véglegesen megszünt a konzervatívoknak az a reménye, hogy a nemzeti szabadelvűek kompromisszumra lépni hajlandók lesznek.

A szövetségtanácsi körök elhatározták, hogy csak úgy járulnak hozzá a pénzügyi reformjavaslatokhoz, ha a birodalmi gyűlés az értékadóval együtt az örökösödési adójavaslatot is elfogadja. Ha a konzervatívok a harmadik olvasáskor ragaszkodnak elhatározásukhoz, akkor föl fogják oszlatni a birodalmi gyűlést és új választás fognak kiírni.

A birodalmi pénzügyi reform tárgyalását a bizottság által javasolt értékforgalmi és értéknövekedési adónál folytatják. Westarp (konzervatív) gróf javasolja, hogy a javaslatból az értékforgalmi adóra vonatkozó határozmányok töröltsenek, miután erre vonatkozólag a kormány közben pótdójavaslatot nyújtott be. Az értéknövekedési adó alkalmas objektum a birodalom számára, mert egyetlen földdarab eladása gazdasági eljárás, amelynél a birtok birodalmi adót elvelhet. Amennyiben a birodalmi adót egyáltalában bevezetni akarják, gyors döntés kívánatos, miután a mostani tanácskozások után bizonyára számos hatóság el fogja határozni az értéknövekedési adó életbeléptetését és akkor nehézségekkel fog járni a községekkel való megegyezés. Sydov államtitkár kifejti: Az idő rövidsége dacára tanácskoztam a birodalmi értéknövekedési adóról elméletileg és gyakorlatilag tapasztalt férfiakkal. Egy részük a priori mellette volt. Nehéz volt egységes határozmányokat hozni az egész birodalomra. Elvileg az az álláspontja a szövetséges kormányoknak, hogy a birodalomnak is engednie kell egy részt az ingatlanok értéknövekedéseiből. A községek érdekeit azonban összehangzásba kell hozni a birodaloméival. Kérdés, vajon most elérkezett-e az ideje az értéknövekedési adónak. A javaslatnak tetemes hibái vannak. Különösen a tervbe vett visszahatás az 1884. évig, miután több mint tíz évre visszamenőleg aligha állapítható meg az akkori eladási érték. A hagyatéki kérdések megoldása sem elégséges. A szövetséges kormányok foglalkozni fognak ezzel a kérdéssel.

Hieber nemzeti liberális felolvassa pártja nyilatkozatát, mely szerint nem fogadja el a bizottsági javaslatot. Jaeger centrumpartí ajánlja az értékelkedés megadéztatását. Sudekum szociáldemokrata szerint ezen adó terjedése nagyrésztben a szociáldemokrácia agitációjának köszönhető. Müller szabadelvű pártja nevében kijelenti, hogy kész a javaslatot elfogadni, azonban a községek érdekében módosításokat kell eszközölni. Többek felszólalása után a javaslat első szakaszát a jobb, centrum és lengyelpart szavazataival elfogadják. A második szakasz ellen Kuno szabadelvű néppárti, Sudekum és Gothein szabadelvű egyesülés állást foglalnak az ellen, de a szakaszt a további szakaszokkal együtt elfogadják, mire az ülés véget ért.

A birodalmi gyűlés az ingatlanok értéknövekedési adójára vonatkozó 1. szakaszát a bizottsági javaslatnak második olvasásban a jobboldal, a centrum és a lengyelek szavazataival elfogadta. Ezzel az értéknövekedési adóhoz elvben hozzájárultak.

Berlinből jelenti tudósítónk: Most már majdnem biztos a birodalmi gyűlés feloszlatása, de a konzervatív klerikális többség csak fenyegetésnek tartja, holott Münchenből illetékes részről is közlik, hogy a bajor kormány, amely eddigelé ellenzte a feloszlatást, most már szintén mellette van s így a szövetségtanács talán egyhangulag fog a feloszlatás mellett dönteni.

Berlinből írja tudósítónk: Holnap fog előltni a birodalmi pénzügyi reform sorsa, mert holnap lesz a szavazás a plenumban az örökösödési adójavaslat fölött. Noha biztos, hogy a szociáldemokraták a javaslat mellett fognak szavazni, az eredmény mégis bizonytalan, mert a többség néhány szavazaton fog mulni.

A helyzet Törökországban. Athénből táviratoza a *New York Herald* tudósítója: Konstantinápolyból egy kiváló újtörök politikussal együtt utaztam Pyraeusba s az illető érdekesen nyilatkozott a törökországi helyzetről. Elmondta, hogy *Mahmud Sefket* pasa és a hadsereg többi tábornoka teljesen elvesztette befolyását. *Hassan Rifat* pasa, a tüzérség főparancsnoka ma a legnagyobb hatalom s vele együtt 40 fiatal tiszt, akik együttesen ugyancsak korlátlanul rendelkeznek, az újtörök bizottságot és a parlamentet semmibe sem veszik s addig nem nyugszanak, amíg ki nem erőszakolják sok olyan neves politikus száműzetését, akiket ők veszedelmeseknek tartanak. *Hussein Hilmi* pasa nagyvezér és *Mahmud Sefket* pasa elintézték próbálták nekik ellenszegülni, de belátták, hogy velük szemben tehetetlenek s átengedték nekik a tórt. A tüzérség főparancsnoka azóta vérszemet kapott. A kormány őt is és a 40 tüzérszert elöléptetés ürügye alatt vidéki helyőrségekre akarta áthelyezni, de valamennyien visszautasították a kinevezést. *Hassan Rifat* pasa proskripciós listát állított össze, amelyen kétszáznyolcvan előkelő politikus és hivatalnok neve szerepel, akiket a tüzérség főparancsnoka száműzetni akar, hogy tiszta legyen a levegő. Ezek a tisztek egytől-egyig lelkes hazafiak, a parlament intézményét a birodalomra néző károsnak tartják, gyűlölik az idegen nemzetiségeket, katonai kormányt követelnek és mindenáron meg akarják bukztatni a mostani kabinetet.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A vármegyei tisztviselők közgyűlése. A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete holnap közgyűlést tart. Az igazgatótanács ma délután 5 óra körül ülésezett csaknem valamennyi tagjának részvételével. Jelen voltak többek között *Fuzekas* Ágoston pestmegyei, *Somogyi* István nagykükküllői, *Koller* Sándor veszprémi, *Majzik* Viktor hevesi, *Pérenyi* Kálmán esztergomi, *Óshegyi* József mosoni, *Benkó* Albert jásznagykunszolgok megyei, *Issekutz* Aurel krassószörényi, *Miketz* Dezső szabolcsi, *Goda* Béla győri és *Bornemissa* László gömöri alispánok, számos főszolgabíró és főjegyző, továbbá az egyesület igazgatója, *Horváth* József marosújvári orsz. képviselő. Az igazgatótanács a közel négy órán át tartó ülésen előkészítette a holnapi közgyűlés tárgysorozatát, amelyen többek között javasolni fogja, hogy az országos egyesület írjon föl a képviselőházhoz a vármegyei tisztviselők erkölcsi függetlenségét biztosító szolgálati pragmatikának oly módon való sürgős ideiglenes megvalósítása iránt, hogy mondassék ki egy egyszakosos törvényben, hogy a vármegyei és községi tisztviselők fejelemi ügyei a végső fejelemi fórum határozata ellen panasznak van helye a közigazgatási bírósághoz. Dr. *Horváth* József igazgató ismertette ezután a közgyűlés elé terjesztendő éves jelentését, amelyet a tagok igen melegen fogadtak. *Issekutz* Aurel alispán indítványára az igazgatótanács egyhangulag nagy lelkesedéssel bizalmat szavazott dr. *Horváth* József képviselőnek, igazgatói működéséről és a vármegyei tisztikar, valamint a közigazgatás színvonalának emelése érdekében kifejtett fáradhatatlan tevékenységéről és biztosította őt az országos tisztikar változóan rokonszenvéről és támogatásáról. Végül jegyzőkönyvi közönetet szavazott az igazgatótanács *Krassószörény* vármegyei közönségének, *Issekutz* Aurel alispánnak és a vármegyei tisztikarnak a herculesfürdői országos közigazgatási konferencia alkalmából tanúsított vendégszeretetért.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár hazakerzése.

Kiel, június 23. A „Hohenzollern” császári jacht, fedélzetén Vilmos császárral félhárom óra-
kor befutott az itteni kikötőbe.

A dán királyi pár Pétervárotf.

Kopenhága, június 23. A dán királyi pár július 18-án Pétervárra utazik a czári család meglátogatására.

A francia kamarából.

Páris, június 23. A kamara ügyvezető-bizottsága elhatározta, hogy Lassics nacionalista képviselő javaslatát, amely a megbízottak által való szavazás eltörlésére vonatkozik, miután az igen gyakran bizonytalanra teszi a szavazás eredményét, a kamarának elfogadásra ajánlja.

A szerb kémkedési pör.

Belgrád, június 23. Az elsőfolyamodású törbár kiemeli jogát, hogy 27 millióval részesedjék a miatt öt évi börtönrre ítélte. *Nusic* és *Sahin* vádlottakat felmentették.

Közigazdasági táviratok.

Az amerikai tőke Keleten.

Washington, június 23. A korporációk megadóztatására javaslatba hozott intézkedések részleteit tegnap beszélték meg Taft elnök, Wickorham igazságügyminiszter, Root volt államtitkár és a szenátus s képviselőház számos tagja a Fehér Háznál tartott ülésen. Meggyeztek abban, hogy az összes korporációk a netto bevétel 2 százalékával megadóztatandók és köteleztessenek, hogy brutto és netto bevételeikből számot adjanak. Azt hiszik, hogy az adók 20—30 millió dollárt fognak eredményezni.

Az új török kölcsön.

London, június 23. A Reuter-ügynökség jelentése szerint az új török kölcsönnek Angliára eső részét négyszeresen jegyezték túl. A szubkripciót bezárták.

Uj regényünk.

Mai számunkban új, eredeti regény közlését kezdjük. A rendkívül érdekesítő regény czime:

A renegát

Szerzője Déri Gyula, a kiváló író. A regény a francia forradalom idejében játszódik. Déri Gyulát jól ismeri az „Egyetértés” olvasóközönsége. Pompás tollalval színesen és érdekesen írja meg olyan történetet, amelynek a magja igaz történet. A regény alapja egy francia bünpör, melynek hőse a legérdekesebb kalandorok egyike volt, kik valaha kisebb-nagyobb szerepet játszottak a történelemben. E férfi mesterileg védte magát, hivatkozott Franciaországnak tett nagy szolgálataira, tanuként kívánta kihallgattatni Napoleon herceget, magát a császárt és számos főhivatalnokát. Bünében azonban mit sem enyhített volna, ha mind igaznak bizonyul is, amit multjáról elmondott s így az érdekes események konstatálása elmaradt, őt azonban az elkövetett gyilkosságért életfogytig való kényszermunkára ítélték. Hogy a haláltól megmenekedett, azt egy enyhítő körülmény okozta; a fiatal főrangú nőről, kit a menyegzője éjjelén megölt, a védőügyvéd kétséget kizáró módon bebizonyította, hogy kedvese volt a vádlottnak, élete folyását végzetesen megzavarta, s aztán hűtelen lett hozzá.

Ezt a rendkívül érdekes témát dolgozza föl Déri Gyula és mesteri kézzel vezeti, bogozza a mese fonalát.

Reméljük, hogy olvasóink nagy érdeklődéssel fogják olvasni új regényünket.

UJDONSÁGOK.

Kérjük azokat a t. ez. vidéki előfizetőket, kiknek előzetése június 15-ével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egyúttal arra a czímszalagra is, amelylyel az előfizetett példány a legutolsó tartózkodás helyére ment. Külföldre való költözködés esetén kérjük a portókülömbözöt megtérítését is.

Nyáron az egész fürdő-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utának küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

A főváros környékén levő nyaralókba idején, pontosan vitetjük a lapot

— **Személyi hírek.** Báró Forster Gyula főrendiházi tag, a műemlékek országos bizottságának és a képzőművészeti tanácsnak elnöke, nyári tartózkodásra nyítramegyei birtokára utazott. — Hengervári Hengelmüller László, az osztrák-magyar monarchia washingtoni nagykövete, hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett. — Fraknói Vilmos püspök, a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője, nyári tartózkodásra a krajnai Mittelwald földműhelyre utazott. — Báró Achrenthal közös külügyminiszter nyári tartózkodásra családjával Reichenauba költözött, ahol apósának, gróf Széchenyi Gyula grófnak villájában lakik. Gróf Széchenyi Gyula is Reichenauba utazott. — Gróf Lónyai Elemér nejevel, Stefánia főhercegnővel két napi bécsi tartózkodás után ma este Pozsonyba érkezett, majd tovább utaztak Oroszvárra, hol július közepéig maradnak.

— **A király Stefánia grófnőnél.** Bécsben a király ma délelőtt meglátogatta Lónyay Stefánia grófnőt és férjét a Metropolitánus szállóban és náluk egy félórát időzött.

— **A spanyol királyi család öröme.** La Granjából táviratozzák: A királyné és az újszülött infánsnő állapota igen kielégítő. A keresztelő e hónap 27-én lesz. Keresztszülők Frigyes főherceg és Izabella főhercegné lesznek. A királyi pár számos üdvözlő táviratot kapott uralkodóktól és államfőktől.

— **Kinevezések.** A király Berényi Jenő és Sós Pongrácz belügyminiszteri titkárokat, hatolik fizetési osztályú kivándorlási biztosoctá, továbbá Uray István királyi tanácsos, dohánybevételek felügyelőt a hatodik fizetési osztályba kinevezte. A kinevezést a hivatalos lap mai száma jelenti. A kereskedelemügyi miniszter Varga Károly kir. zálogházi szolgát, altiszté és Berdész Károly igazolványos altisztét kir. zálogházi szolgává nevezte ki.

— **Német vendégek Budapesten.** A Deutscher Verein für Thon-, Cement- und Kalkindustrie husz tagja tegnap óta vendége a fővárosnak. A németek a szakmájukhoz hasonló gyárakat tekintik meg a fővárosban. Ma meglátogatták a város és környékén levő különböző cement- és téglagyárakat. A vendégek tiszteletére a főváros tegnap a Hunzáriában ebédet adott, amelyen Bárczy István polgármester és Fülepp Kálmán főpolgármester is megjelent. Pénteken a cementgyárosok országos egyesülete fog a külföldiek tiszteletére ebédet adni.

— **Báró Fejérváry Géza ünneplése.** Holnap hadiparancs jelenik meg, amelyben a király kegyteljes szavakkal fog megemlékezni Fejérváry katonai érdemeiről. Holnap Fejérváry tiszteletére udvari ebéd lesz, amelyen az összes tábornokok résztvesznek.

— **Lujza hercegnő öröksége.** A „Patriot” brüsszeli lap beszélgetést közöl Lujza kóburgi hercegné ügyvédjével, aki úgy vélekedik, hogy Lipót király az örökség negyed részéből nem tagadhatja ki leányát és ha folytatja birtokainak eladását, a kitagadottak joggal támszthatnak pört a vevők ellen. Ugyanez áll azokra az ajándékokra is, amelyekkel Lipót király elhalmozza udvari orvát.

— **A király unokája az Erzsébet-Muzeumban.** Seefried grófnő, királyunk unokája tegnap délután Budapestre érkezett és itt meglátogatta a királyi várban elhelyezett Erzsébet királyné emlékműzeumot. Ugyanez nézték meg a gyűjteményt József főherceg fiai: József és László főhercegek, akik Roskoványi és Kratochvíl századosokkal érkeztek. A fenséges vendégeket Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója kalauzolta és felhívta figyelmüket néhány újabban beszerzett emléktárgyra. Sokáig nézegették azt a táviratot, amelyet Lujza bajor hercegnő sajátkezűleg írt legidősebb fiához, Lajos bajor herceghez 1853 augusztus 19-én Ischlből s amelyben tudatja, hogy Erzsébet hercegnő kezét királyunk megkérte. A vendégek meglátogatták még a berendezés alatt levő új termet is, amelybe az elhunyt királyné arcképei, könyvei lesznek elhelyezve, köszönetet mondtak a kalauzolásért, Szalay Imrénnek s megígérték, hogy a gyűjteményt még meg fogják nézni.

— **Gizella bajor hercegnő Ischlben.** Gizella bajor hercegnő az eddigi intézkedések szerint július 10-én érkezik Ischlbe nyári tartózkodásra és a Gries mellett fekvő királyi villában fog lakni, amelyet annak idején néhai Rudolf trónörökös szokott volt használni. Lipót bajor herceg alkalmazást csak királyunk születésnapján fog Ischlbe érkezni.

— **A bécsi szerb katonai attasé.** Nénadovics konstantinápolyi szerb követ és Lesjanin szerb katonai attasé konfliktusát a porta úgy intézte el, hogy Lesjanint kinevezte bécsi katonai attasévá és így Bécsben a szerb katonai attasé állása évek múltán ismét gazdát kapott. Lesjanint a szerb tisztikar legkiválóbb tisztjének tartják, akit 1903. augusztusában Péter király udvari marsallá nevezett ki, azonban az akkor még mindenható összeszkívők megsemmisítették a királyi ukaszt, amely már a hivatalos lapnál volt, mert Lesjanint az Obrenovics-dinasztia lelkes hívének tartották. Emiatt miniszterválság is volt és azóta töltötte be Lesjanin Konstantinápolyban a katonai attasé állását.

— **Kitüntetések.** A hivatalos lap mai száma két olyan embernek a kitüntetését hozta, akik a gyermekvédelem terén a legodaadóbb munkásságot fejtették ki. Dr. Bosnyák Zoltán, aki miniszteri tanácsos lett most, a legelső és legtanultabb munkása a hazai gyermekvédelem ügyének. Hosszu idő óta dolgozik azon, hogy a magyar gyermekvédelem kérdése minél helyesebben oldassék meg. Nem egy tervezet megalkotója dr. Bosnyák, akinek a munkásságát már Széll Kálmán is honorálta és akinek a külföldön is nagy a súlya és a tekintélye. Néhány éve a francia lapok emlékeztek meg a munkásságáról a legelismerőbb hangon. Mint a belügyminisztérium gyermekvédelmi osztályának a vezetője fáradhatatlanul dolgozik és viszi előre a magyar gyermekvédelmet. Dr. Karsai Sándor, aki most kapta a miniszteri titkári czímet, a legrendkívülbb szervező talentumok egyike. Aki valaha látta őt, amint a Gyermekvédő Liga főléletű napján dolgozik, valószággal bámulattal kell megállania az agitálása, széles látása előtt. Ritka szociális érzéke van és őriés munkatírása és szorgalma. Az ő kitüntetése osztatlan, igaz örömet kelt mindenfelé, nemcsak azok között, akik Karsai Sándort ismerik, de azok között is, akik tudják, hogy mit tett Karsai Sándor a gyermekvédelemért. — A király Cirkovics Miklóst a horvát országos kormány belügyi osztályfőnökét távozása alkalmából a Ferenc József-rend esillagos középkeresztjével tüntette ki.

— **Jótékonsági alapítvány.** Néhai dr. Korösy József, a fővárosi statisztikai hivatal három év előtt elhunyt igazgatója nevének emlékére családja a mai évforduló alkalmából és következő alapítványokat tette: 8000 koronát a Magyar Tudományos Akadémia javára statisztikai, vagy nemzetgazdaságtani pályakérdések jutalmazására, 6000 koronás ágyalapítványt a Pesti Izraelita Nőegylet „Weiss Alie” gyermekágyasotthon javára, 4000 koronás ágyalapítványt a Poliklinika javára és 2000 koronát a magyar nyelv terjesztésére szolgáló Körösy József-féle alapítvány növelésére.

— **Wright Wilbur Berlinben.** Berlinből jelentik nekünk: Wright Wilbur augusztus elején Berlinbe érkezik, hogy az ő rendszere szerint készített repülőgéppel kísérleteket tegyen.

— **Miksa főherceg magyar vizsgája.** A bécsi es. és kir. konzuli akadémián ma délután volt Winter Antal főkonzul, igazgató elnöklésével Miksa főhercegné, néhai Ottó főherceg kisebbik fiának vizsgája a magyar nyelvből. Vizsgálóbiztosok dr. Stokka Tankréd, az akadémia tanára és Farkas Gyula magántanár, a főherceg nevelésének vezetője voltak. A vizsgálaton jelen volt Wurmband-Stuppach Frigyes gróf kapitány, a főherceg nevelője. Az igen beható vizsgálat örvendetes haladást mutatott fel a főherceg magyar nyelvi és irodalmi tanulmányaiból.

— **Beomlott alagut.** St.-Gallenből jelentik, hogy a Bodensee-Toggenburg vasutvonal Brugg wald alagutjában tegnap este, amikor a munka teljes erőből folyt, egy huszonöt méteres vonalrész beomlott. Nyolcz-tíz munkás eltűnt. Valószínűleg a romok maguk alá temették. A mentést azonnal megkezdték. A Bruggwald-alagut egy részének bedőlése alkalmával szerencsétlenül járt munkások közül eddig kilenc halott és öt sebesültet húztak elő a romok alól.

— **Az újságírók egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesületének választmánya ma délután ülést tartott Herceg Ferenc elnöklésével. Purjesz Lajos főtitkár bejelentette, hogy a segítőalap igazgatótanácsa az újságíró betegpénztár alapszabálytervezetét letárgyalta. A választmány felhatalmazta az igazgatótanácsot, hogy a betegpénztár megalkotására a további előkészítő munkálatokat végrehajtsa. Bejelentették továbbá, hogy Tábori Kornél 60 koronát, Simon Izidor ügyvéd az „Uj Hírek” szerkesztője utján 20 koronát küldött az egyesület segítőalapjának. Az adományokért köszönetet szavaztak. Tudomásul vették Szécsi Antal pénztárnok jelentését. Végül Zimmer Ferenc, dr. Gonda Henrik és dr. Ormos Ede fővárosi hírlapírókat az egyesület rendes tagjai sorába felvették.

— **Ellopott ötvenezer koronás ékszer.** A londoni és brüsszeli rendőrséget egyformán foglalkoztatja most az alább elmondandó, szenzációs részletekben gazdag ékszerlopási eset. Egy Stereki nevű brüsszeli embernek birtokában volt két fülbevaló, amelynek díszét szőlőfürt alakú smaragdok alkották s amely a Genfben elhunyt braunsveigi hercegné kinstárájából származott. Egy Seville nevű párisi ember hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a fülbevalót Londonban ötvenezer márkáért eladja. Seville Brüsszelben érintkezésbe lépett egy Festetich gróffal, aki hajlandónak nyilatkozott a fülbevaló megvételére, minthogy azonban nem tudta az ékszer árát azonnal megfizetni, Seville a fülbevalót dobozba tette, amelyet lepecsételt s azután átadta Sterekinek azzal, hogy a fülbevalót tartsa magánál addig, amíg az érte járó pénzt megkapja. Stereki átvette a dobozt, de miután gyanakodni kezdett, kinyitotta és négy darab czukrot talált benne. Stereki följelentette Sevillet, akinek nyoma Londonba vezetett. Ott szállóban vett lakást, ahol hamis nevet vett. Ezt a szállót később elhagyta, de hátrahagyta az utasítást, hogy hívják a telefonhoz, mielőtt egy Festetich gróf keresi. Így akadtak rá és letartóztatták. A tolvaj az ékszer két ezretért elzalogosította. Londonból jelentik még: Gróf Festetich, akit szintén le akartak tartóztatni, azt vallotta a rendőrségnek, hogy Sevillet magántitkárnak szerződtette és fogalma sem volt az ékszerlopásról. A fiatal gróf atyja, aki Wiesbadenben van és nemrég nagy adósságokat fizetett ki fiáért, 200 fontot küldött, hogy Stereki kiválthassa az elzalogosított ékszert, amely a fiatal gróf nevében volt letéve. A smaragd fülbevalók Károly braunschweigi herceg kedvesétől származtak Sterekihez s ez az ékszer arról is nevezetes, hogy miatta Genf városa husz évig pörösködött.

— **Toselliné fenyeget.** Tosellinének egy bécsi jó ismerőse, aki az egykori szász trónörökösével levelezésben áll, azt mondja, hogy szeretne véget vetni kalandos életmódjának s meg is tenné, ha megengednék, hogy Ausztriában, vagy Bajorországban telepedjék le, ellenkező esetben el lehet rá lépő a világ, hogy a volt trónörökösne újabb extravaganciákat fog elkövetni, mert minden áron való akar mostani férjétől és viszonyt kezdett egy francia mérnökkel, aki Olaszországban van tanulmányuton.

— **Siegel Elza gyilkosai.** Még mindig homály borítja azt a gyilkossági esetet, mely Newyork egész rendőrségét lázas izgalomba ejtette s melynek Siegel Elza nevű hittérítője áldozatul esett. A legújabb kábeltáviratok ezeket hozzák hírül: A rendőrség tegnap letartóztatta a Siegel Elza megfajtásával gyanúsított Leon William szobatársát, akit több ízben, beható kihallgatásnak vetettek alá. A szobatárs a kihallgatáson nagyon zárkózott volt és eddigi adatai nem sok fényt derítenek a büntetett ellentétében, de bár keveset vallott, máris többször ellentmondásokba keveredett. Letartóztatták a kínai negyedben levő Port-Arthur vendéglő tulajdonosát is, amely vendéglőben a bűntényt felfedezték. A vendéglőst, miután nem találtak ellene gyanúokat, szabadon bocsátották, de tegnap újból elfogták és akkor már csak óvadék ellenében bocsátották el. A rendőrség ilyen módon biztosítani akarja, hogy a vendéglős nem fog azért, hogy a tanuskodásból kivonja magát, Newyorkból eltávozni. A vendéglős kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy ő Siegel Elzát szeretete s házassági ajánlatot is tett neki. Ezzel magára vonta Leon gyűlöletét, aki amiatt életére tört. A vendéglős saját előadása szerint mindent elkövetett, hogy Siegel Ezát Leon kezéből kiszabadítsa, de sikertelenül fáradozott, mert Siegel Elza teljesen Leonnak a befolyása alatt állt. A newyorki hatóságok elhatározták, hogy fiatal német nők hittérítői működését a kínai városrészen egyáltalában tiltják. Két kínai egyesület 500—500 dollár jutalmat ajánlott fel annak, aki a gyilkost kézrekeríti.

Newyorkból jelentik éjjel: A vizsgálat világosságot derített a titokzatos gyilkosságra. A rendőrség letartóztattott egy Sung-Sin nevű kínait, aki lakótársa volt William Leonnak és hosszas vallatás után beismerte, hogy véletlenül szemtanuja volt a gyilkosságnak. Leon ölte meg Siegel Elzát. A gyilkosság június 9-én történt. Ő nem volt a szobában, hanem éppen akkor jött haza és a szomszéd szobából dulakodást hallott. A kulcslyukon át látta, hogy Leon Siegel Elzát az ágyra dobta, rátérdelt és törülköző kendővel megfojtotta. Azt is látta, hogy a holttestet egy ládába gyömöszölte, aztán chlorkálival leöntötte, nyilván azért, hogy a feleszláskor a hullaszag el ne áruja.

A washingtoni kínai követség átírt az Egyesült Államok kormányához, hogy hajlandó a gyilkos kézrekerítésében támogatni.

Londonból érkezett amerikai lapok egész oldalakat közölnek Siegel Elza meggyilkolásáról és képeket hoznak azokról a harmadfokú torturákról, amelyekkel vallomásra bírták a gyilkos Leon lakótársát, Tsugain. Ezek a kínzások nem annyira testi fenyítések, mint inkább lelki gyötörések. A fogoly kínai vendéglős tizenkét óra hosszat kiállt a torturáknak, de végül is elmondta, hogy szemtanuja volt a gyilkosságnak. A kulcslyukon át látta, amikor Leon törülközőkendővel megfojtotta áldozatát. Azt is elbeszélte Tsugain, hogy közvetlenül a gyilkosság előtt a leány miatt összevesszett Leonnal és fojtogatták egymást. Az Egyesült-Államok több városában kitört a kínaiak üldözése. Pittsburgban tegnap tettelesen bántalmazták a kínai diákokat.

— **A brádi bányász-sztrájk.** A brádi aranybányászok sztrájkja ügyében Dévára érkezett Metzky főbányabiztos s a békéltetési tárgyalásokat a bányászokkal a mai napig szakadatlan folytatta, de eredmény nélkül, mivel a bányafelügyelet a bányászok által követelt feltételeket nem akarja elfogadni. A sztrájk így változatlanul tovább tart.

— **Fiatalkorú gondok.** Csuka Béla, akitnek külföldi zenekörökben már jó neve van, most végezte el a kir. zeneakadémia gondnoka-szakát és tizenöt éves korában elnyerte a művészi oklevelet.

— **Kardpárbaj.** Falcione László zombori földbírtokos és dr. Turányi Zsigmond ügyvéd ma kardpárbajt vívtak, melyre tetteges inzultus adott okot. Turányi az orrán mély vágást kapott.

— **Főhercegi nász.** A Berliner Lokalanzeigernek táviratozzák Bécsből, hogy az udvari körökben a leghatározottabban állítják, hogy Ferenc József király ischli nyaralása idején *Károly Ferencz József* főherceg el fogja jegyezni *Erzsébet Francziska* főhercegnőt, Mária Valéria főhercegnő legidősebbik leányát. Bécsi beavatott körökben ezzel szemben azt állítják, hogy Károly Ferencz József főherceg és Erzsébet Francziska főhercegnő eljegyzéséről nincs szó.

— **Küldöttség Molnár Viktornál.** A kaposvári munkásgimnázium igazgatósága küldöttségileg tiszteltet szerdán délelőtt *Molnár Viktor* vallás- és közoktatásügyi államtitkárnál azon czélból, hogy közönetet mondjon neki azért az erkölcsi és anyagi támogatásért, amelyben a kaposvári munkásgimnáziumot részesítette. A deputáció vezetője, dr. Szabó Kálmán volt országgyűlési képviselő meleg szavakban emlékezett meg arról a fáradhatatlan munkásságról, amelyet az államtitkár az alsó néposztály kulturális fejlődése érdekében kifejt.

— **Benczur Gyula nyaralása.** Benczur Gyula főrend, az állami festőmesteriskola igazgatója megkezdte nyári szabadságát, amelyet Ambachban lévő villájában fog eltölteni. A mester itt számos megkezdett portraitját fejezi be. Távollétében a mesteriskolában Stetka Gyula festőtanár helyettesíti.

— **A legújabb bányakatasztrófa.** Ad-tunk hírt arról, Petrozsényből eredő táviratok nyomán, hogy a vulkáni bányatelepen nagy bányakatasztrófa történt. Most részletes tudósítások érkeznek a szerencsétlenségről, amelyeket az alábbiakban foglalunk egybe: Negyedikkor történt a bányarobbanás, melynek következtében *kilencz bányász meghalt, hét bányász halálosan megsebesült, míg egy bányász teljesen sértetlen maradt.* A robbanás a második szinten oly erővel tört ki, hogy az első és második szint leszakadt, maga alá temetve a munkásokat, a negyedik szint pedig *vízrel telt meg és így a lezuhanókat a vízbeülés veszedelme is fenyegette.* Az erős robbanás az akna fölött levő ötven méter magas fűrő-tornyot feldőntötte és a fűrő-torony gépházában lévő munkásokat a falhoz csapta. E munkások közül *is többen súlyosan megsebesültek.* A gépész, aki az ablaknál állt, a robbanás az ablakon keresztül *röpítette ki.* A mentés egész éjjel folyt, de a nagy mélységre való tekintettel reggel kilencz óráig eredménytelenül. Tíz óraker ráakadtak az első és egyetlen sértetlenül menekültre, aki egy gerendán fennakadva csüngött. Délután sikerült a súlyosan sebesülteket is kimenteni. Négy munkás hiányzik, ezek valószínűleg még a törmelék alatt lesznek. A szerencsétlenség folytán meghalt *Majer Ágoston* külföldi illetőségű altiszt, *Benkó János, Bobár János, Dragota Mihály, Dragota Miklós, Frinin Antal* vajak, *Zala György és Komáromi Mihály* esatlások. Déváról jelentik: A vulkáni bányászrendsérlenségnél a mentési munkálatokat meggye folytatják. *Blasek, Huszt, Westhol és Moltska* bányamérnökök fölváltva vezetik a munkálatokat, de reggelig nem sikerült a négy munkást megtalálni. A robbanás áldozatait nagy gyászompával az igazgatóság temetteti el. Tegnap a szerencsétlenség színhelyén kiszállt Déváról *Török* királyi ügyész, *Hideg István* vizsgálóbíró, dr. *Marland Henrik* és *Cserey Zsigmond* törvényszéki orvosok, akik a boncolást és vizsgálatot ejtjék meg.

— **Jubiláló iskola.** Az iglói állami polgári fiúiskola mai záró-ünnepélye alkalmából ünnepelte 15 éves fennállási jubileumát, leleplezve ez alkalomból dr. Hajnóczy József kir. tanfelügyelőnek, kinek az intézet létét és fejlődését köszöni, az intézet számára megfestetett arcképét. Az ünnepségen Baesányi igazgató nagyhatású beszédben méltatta a tanfelügyelő érdemeit.

— **Milliók sikkasztás.** A varsói városi közigazgatási hivatalban óriási sikkasztásokat fedeztek fel, amelyek évekre nyulnak vissza és milliókra rúgnak. Sok városi hivatalnok súlyosan van kompromittálva, mert adatok bizonyítják, hogy szállításokkal megvesztegették magukat.

— **A lövőpetri-i mérgekverés.** Lassankint kezd kiderülni, hogy alighanem ártatlanul huzelták meg *Róth Albert* lövőpetri-i földbirtokost, akit tudvalevően a hitvesgyilkosság gyanuja alatt letartóztattak. A cselédleányok, akik először suttoztak a hitvesgyilkosságról, a vizsgálóbíró előtt mindent letagadnak s tagad a szülésznő is, aki *Róth Albertné* halála után karbol-csöppeket látott a szoba padlóján. A vizsgálatnak erről a legújabb fordulatáról a következőket jelentik Szatmárról: A lövőpetri-i hitvesgyilkosság ügyében bűnpártolás vádja miatt letartóztatott *Pajka Borbála* és *Kozma Julia* cselédleányokat a vádtanács rendelkezése szabadlábra helyezték. Szembe állították őket *Dávid Hermina* szakácsnéval, akitnek a Róthné halála előtt történt dolgokat elbeszéltek. A cselédleányok mindent letagadtak. A vizsgálóbíró kihallgatta *Ganzfried Sámuelné* szülésznőt is, aki a temetés után azt a hírt terjesztette, hogy a halottas szoba padlóján karbol-csöppeket látott. Ő figyelmeztette *Radics Géza* orvost, mikor a halottat vizsgálta, hogy a doverporos dobozon karbol-csöppeket látott. *Ganzfriedné* mindent tagadott. Az ügy a bizonyítékok híján kezd ellaposodni.

— **Apponyi rendelete a magyar hitoktatás ügyében.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg körrendeletet bocsátott ki, melyben meghagyta, hogy a hitoktatás a felsőbb osztályokban magyar nyelven történjék és hogy az imádságok egy része magyar nyelven taníttassék. E rendelet kivétel nélkül valamennyi iskolai hatóságnak szólott és — mint a beérkezett jelentésekből kitűnik — minden felekezet azt respektálta is. Csak a nagyszabeni görög-keleti román metropolitaérsek tiltakozott e rendelet ellen, sőt odáig ment, hogy a hitoktatóknak megtiltotta, hogy a miniszter e rendeletéhez alkalmazkodjanak. A metropolita a Rudolfin-féle alapítványból kárpótlást is ígért a román hitoktatóknak, ha az államsegélyt elveszítene ez okból, mert a miniszter rendeletét figyelmen kívül hagyták. Mint a Kel. Ért. jelenti, gróf Apponyi az ügy ezen állásában legutóbb leiratot intézett a nagyszabeni metropolitaérsekhez, amelyben kijelenti, hogy rendeletéhez ragaszkodik és hogy elvárja az érsektől, hogy e rendelet betartásáról gondoskodni fog.

— **Kézrekerült gyilkosok.** Mintegy három évvel ezelőtt a Nagybánya melletti Borpatak faluból Pencsuresz Doszé jómódu bolgár kertész eltűnt. Az akkori nyomozás az ügyben miteom állapított meg, a gyanu mindazonáltal három bolgár kertészre irányult, akik akkor szintén eltűntek. Sarkadi Sándor esendőörömester nyomozott ez ügyben és félévi munka után sikerült neki az egyik gyilkost Goszpodonovics Iván személyében Temesvár vidékén kinyomozni és elfogni. A vallatás során Goszpodonovics beismerte, hogy Pencsureszt a másik két kertésszel ő ölte meg, de a kertészek hollétét nem tudja. A szatmári kir. ügyészség tegnap exhumálta Pencsuresz holttestét. A csontvázon éles eszközöktől származó koponyarepedéseket észleltek. A gyilkos bevallja, hogy Pencsureszt társával azért ölte meg, mert egy oláh leányt elszerezett tőlük. A gyilkosság után kirabolták Pencsureszt és a pénzen megosztokodtak. Állítása szerint a másik két gyilkostárs Amerikába szökött.

— **Tomanek Hlinkánál.** Tomanek Flórián, az ismert tót káplán meglátogatta az államfogházban Hlinka András, aki közölte vele, hogy július elsején valószínűleg kiszabadul a fogházból, mint-hogy ekkor telik le büntetésének hétharmad része.

— **Házasság.** Gróf *Almásy Dénes* és neje, *Károlyi Ella* grófnő leányát, gróf *Almásy Emmét* eljegyezte gróf *Keglevich Miklós*, gróf *Keglevich Gábor* és neje, *Blaskovich Clemence* fia.

Hartstein Vilmos Husztól e hó 24-én tartja esküvőjét *Weisz Sári*kával Nagyszőlősről.

Dr. *Weder Gyula* ügyvéd, Vasvármegye bizottságának és Szombathely r. t. város képviselőtestületének tagja június 26-án délelőtt 11 órakor a terézvárosi templomban vezeti oltárhoz kolozsvári *Nagy Jolán*t, kolozsvári *Nagy Károly* miniszteriumi főedőtanácsos leányát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 20., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Ha fáj a feje ne tévovázzék hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. Készít Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten.

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban. Három dobozál ingyen postai szállítással.

— A szolfierinói csata ötvenedik évfordulója. Az 1859. évi osztrák-olasz hadjáratnak az osztrák csapatokra nézve egyik legsomorúbb eseménye az 1859. évi június hó 24-én lefolyt szolfierinói ütközet, amelyben a III. Napoleon személyes vezetésével álló szövetséges francia, szárd és piemonti hadak fényes győzelmet arattak az osztrák csapatok felett. Reánk, magyarokra nézve szintén emlékeztet ez az ütközet, amelyben egyrészt a magyar csapatok ismételtelen szép példáit mutatták hősiességüknek, másrészt azonban éppen önfeláldozó vitézségük következtében olyan súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy például az akkor még Ferencz Károly főherceg nevét viselő 52-ik gyalogezred 24 századából a csata lezajlása után alig maradt életben 300 ember. A szolfierinói csata legkiemelkedőbb része a Medole-falu körül vívott előőrsi harc volt, amelyben az 52-ig gyalogezred első zászlóaljának hat és gránátos zászlóaljának négy százada két ügry fedezete mellett hősiesség halálmegevetéssel vette fel a küzdelmet a szövetséges hadak 13 zászlóaljából és 12 ágyúból alakított elővédosztálya ellen és ezzel közel öt óráig feltartóztatta a szövetséges hadak előnyomulását.

— Nagy bányakatasztrófa. Pittsburgi jelentések szerint a Laccawannah társaság egy szénbányájában bányarobbanás történt, melynek következtében százötven bányász van elzárva a külvilágtól. Eddig több borzalmasan megcsontított holttestet hoztak ki a felszínre.

— Herczenstein igazi gyilkosa. A Vossische Zeitungnak jelentik Pétervárról: Tegnap sikerült letartóztatni Herczenstein meggyilkolásának érdeklő szerzőjét Tver kormányzóságban. Gróf Kratkovszki lelken szárad a gyilkosság, aki azelőtt elnöke volt az igazi orosz népszövetségnek és két hét óta rejtőzött álnév alatt a tveri kormányzóságban. A hatóságok ismerték rejtekhelyét, de nem mertek ellene fellépni. Gróf Kratkovszki leleplezésekkal fenyegetőzik.

— Régi bűn. Felsőbányán, Szatmármegyében tegnap régi bűnről hullott le a lepel. Két évvel ezelőtt, egy nyári reggelen a ferenczyi bányatelep aljában halottat vetett patra a Zazar patak. Bevittek Felsőbányára, ahol fölismertek benne Záborszky János pár nap előtt elhunyt kovácslegényt. A hulla még friss, két nappal ezelőtt lökhetők a gyors iramlású patakba, a nyakán fojtogatás, a mellén késszurások nyomai látszottak. Nyilvánvaló volt, hogy Záborszky János gyilkosság áldozata. A nyomozás megindult, de nem volt eredmény és már beszüntették az eljárást. Pár nap előtt megjelent a felsőbányai esendörparancsnok-ságnál egy ismert, feltűnően szép felsőbányai leányzó és a legnagyobb nyugalommal a következőket mondta:

— Panaszom van, őrmester ur. Szeretném, ha írást venne föl róla.

Az őrmester kérte, hogy beszéljen.

— Szegény Záborszky Janit két évvel ezelőtt holtan találták. Rosszlelkű, gonosz ember ölte meg. Én nem bírom tovább ezt a titkot. Eljöttem jelenteni. A gyilkos ez az ember itt. Kiss Ferencz esendőr ölte meg Záborszky Janit.

Kiss Ferencz jelen volt, ott állt az őrmester mögött és a dühtől reszkető ököllel csapott a leány felé:

— Nam igaz! Hazudsz! Őrmester ur, ne higgyen ennek a nébernek!

A leány sikoltozott, a esendörök védelmükbe vették és ő híven előadta a bizonyítékait. A kovácslegény és a esendőr versengve udvaroltak neki hosszú időn át. Ő nem választott köztük, kedvelte mind a kettőt. Egyszer csak Záborszky Jánost halva találták. Elsíratva ő is, kereste a gyilkost Kiss Ferenczel együtt, aki mindig előjárt a nyomozásban. Egy önfeléd pillanat azonban megnyitotta a esendőr száját. Megvallott a leánynak mindent. Elmondta, hogy ő a gyilkos, a vetélytársát tette el láb alól, mert halálosan szereti a leányt. A esendőr eközben egyre hevesebben udvarolt, már házasságot is ígért a leánynak, de utóbb eszenbengyáta. A szép leány bosszút állott. Leleplezte a gyilkost. Kiss Ferenczet tegnap két szuronyos esendőr bekísérte a kassai esendörkerületi börtönbe.

— Rablógyilkos kóbor cigányok. Hunyaddobrán tegnap délután rablógyilkosság történt. Ötveneg Karlingerné, egy pénzügyi főbiztos vagyonos özvegyét a szomszédok délután hat órákor vérében, eselédjét és ennek atyját meggyilkolta találták. A lakást a gyilkosok teljesen felforgatták és kirabolták. Valószínű, hogy a gyilkosságot kóbor cigányok követték el, akik a eselédleányt és ennek atyját fejszével ütölték agyon. Karlingerné koponyarepedést szenvedett és azóta eszméletlenül fekszik úgy, hogy nem lehetett kihallgatni.

— A fuvaros-sztrájk. A fuvarosgazdák nagy számu küldöttsége tisztelgett ma délben Schöner Ignác ipartestületi elnök és Forrai Soma titkár vezetésével dr. Boda Dezső főkapitánynál, hogy védelmet kérjen azokkal az erőszakoskodásokkal szemben, amelyeket a dolgozó kocsisokat a sztrájkolókról részéről érik. Tegnap este és ma reggel ugyanis igen sok erőszakoskodás történt, különösen a külső periferiákon s a bűnügyi osztályhoz ma délelőtt is előállítottak két embert, akik dolgozó munkásokat támadtak meg. A fuvarosgazdák, akik elmondták, hogy a béke nem az ő maguktartása miatt hiúsult meg, ezen a kétségtele-nül a sztrájkantányáról kiinduló erőszakosságok ellen hathatós rendőri oltalmat kértek. A főkapitány válaszában kijelentette, hogy az erőszakoskodásokról neki is tudomása van már s ezért intézkedett, hogy a veszélyeztetett helyeken rendőrszolgálatok ezírkáljanak, amelyek még esirájában elfoitsák a zavargásokat. Együttal átiratot intéz a mai nap folyamán a sztrájkvezetőséghez, amelyben figyelmezteti a sztrájkolókat, hogy zavargások előidézésétől tartózkodjanak, mert végső esetben a közbiztonság megóvása érdekében kénytelen lesz a legerélyesebb rendszabályhoz nyulni, vagyis feloszlatni a sztrájkantányt. A küldöttség a főkapitány választást köszönettel tudomásul vette. A főkapitány a mai nap folyamán csakugyan erélyes átiratot intézett a munkásokhoz, akiket nyugalomra intett.

— Két község csatája. Ugyancsak údáz gyűlölettel viseltettek egymás ellen, mint Óradnáról jelentik. Néposz román és Pinták száez községek lakosai. A régi averzióból kifolyólag most a két község lakói véres csatában ütköztek össze. Az erre vonatkozó tudósítás így szól: A két község között évek óta állandó a határvillongás. Különösen kiélekedett most az ellentét, amikor katazteri fölmérés alá került Néposz és meg kellett állapítani a határvonalat, amit csak esendőri segítséggel lehetett végezni. Néposz lakossága vesztesnek érezte magát és csak alkalomra várt, hogy dühét a pintákiakon kitöltse. E hónap 19-én a pintáki mezőőrök több néposzi marhatat tilalmasban lelve, behajtottak és darabját csak három korona lefizetése ellenében voltak hajlandók kiadni. A néposziak erre fegyverhez nyultak, a mezőőrökre tüzeltek és egyet agyonlöttek, egy mezőőrt halálosan és a harmadikat könnyebben megsebesítették. Az izgatottság a lakosság közt oly nagy, hogy az óradnai járásból valamennyi nélkülözhető esendőrt Néposzra küldték.

— Fái Géza uriszabó-céget, aki üzletének áthelyezése folytán áráit lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-tér 5.

— Öngyilkos uriaszony. Az új Szent János-kórházban ma hajnalban öngyilkos lett egy beteg asszony, akit június 20-án hoztak föl a fővárosba. Az életunt Weith Augustá, egy rozsnói állatorvos felesége, akit valami belső baj miatt kezelték. A beteg asszony ma hajnalban leugrott a belgyógyászati pavillon első emeletéről az udvarra. Agyrázkódást szenvedett és nemokóra meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Halálozás. Sziklaváry Adolf m. kir. bányajagatósági nyug. főmérnök, főpénztáros, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa életének 90-ik évében elhunyt Nagybanán.

— Gorb Lipót 48 éves korában rövid szenvedés után Budapesten elhunyt. Temetése június hó 24-én, csütörtökön délután 5 órákor lesz a budai (Parkasréti) temető izraelita halottasházából.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermekteremre és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Röntgen-sugarakkal a modern orvosi tudományban számos betegségnek kedvező hatást lehet elérni így fehérvérűség (leukaemia), Baedow-féle be-

tegség, a dűlmirigy (prostata) tultengése és bármely okból nem operálható rák vagy más rosszindulatu daga. nat esetében bevált a Röntgenezés. Ezenkívül szörtelem-tés céljából (nőknél szakál vagy bajusz eltávolítása), makacs bőrbajoknál, hajhullás vagy kopaszagnál és bőrvizkelemél is jó eredménnyel kerülnek a Röntgen-sugarak alkalmazásba dr. Hönig Izsó villanygyógyító intézetében (Károlykerút 24.)

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Leoncarlo új operája. A „Bajazzók“ szerzője, Leoncarlo, mint a Corriera de la Sera jelenik, mostanában befejezte legújabb művét, amelynek címe: „Marlborough dalai“. Az operát a jövő szezon elején mutatja be a milánói Scala.

(*) A kedélyes paraszt. A Budai Nyári Színházban pénteken lesz a bemutató előadása „A kedélyes paraszt“ című operettnek, melynek zenéjét Fall Leó, szövegét pedig Leon Viktor írta. Az újdonság női főszerepét Annamirrt vendég: Szentgyörgyi Lenke, a czimszerepét pedig Kiss Mihály fogja játszani. István szerepében Oesky Kornél, a Zenekadémia végzős növendéke, a Kreasányi-társulat új tagja fog bemutatkozni.

(*) Szóber Than Károlynak. A tudósvilág körében mozgalom indult meg, hogy Than Károlynak, a nemrégiben elhunyt európai híri magyar természettudósának a fővárosban szobor állíttassék. A szobrot az Erzsébet-terre tervezik s a munkálatokkal Strobl Alajos szobrászművészt bízták meg.

(*) Új hegedűtanfolyam. Kőszegi Sándor, az Országos Magyar kir. Zenekadémián végzett hegedűművész, az Operaház tagja, hegedűtanfolyamot nyitott VI. Csengery-utca 57. szám alatt. Kőszegit mindenki úgy ismeri, mint kitűnő zenepedagógust és így remélhető, hogy az ő tanfolyama csakugyan jelentékeny tényezője lesz zenei életünknek. Beíratások eszközöltetnek naponta 2—5-ig. Beíratási díj 8 korona, évi tandíj 200 korona.

FŐVÁROS.

A főváros közgyűlése.

— Bán Sándor Ferenczváros plébánosa. — Budapest, június 23.

A nagy meleg daczára szép számmal gyülekeztek össze a városatyák a törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén. A karzatot a Ferenczvárosi katolikus hívei lepték el, akik élénk kíváncsisággal lesték, hogy ki lesz a papjuk. A ferenczvárosi plébánost ugyanis a mai közgyűlés választotta meg. A napirenden több fontosabb tárgy szerepelt: a községi takarékpénztár alapszabályai, az állatkert rendezésének költségei, az adófőpénztár megszüntetése következtében szükséges új állások szervezése, stb. A közgyűlés minden kérdésben a tanács álláspontját honorálta.

Fülöpp Kálmán főpolgármester a közgyűlés megnyitása után bejelentette, hogy Aprily János a törvényhatóságban elfoglalt bizottsági tagságáról lemondott. Helyébe a legtöbb szavazatot nyert póttagot: dr. Rózsa Félixet hívták be a törvényhatósági bizottságba. Közölte továbbá, hogy Spitzer Eduárd leánya esküvője alkalmából 1000 koronát adományozott a főváros szegényei között való kicztására. Az adományt köszönettel fogadták.

Földváry Antal jegyző bemutatta ezután a beérkezett indítványokat. Csorba Ferencz a Rózsa-domb mögött fekvő területek parcellázása és a farkasréti villamos vasut meghosszabbítása következtében szükségessé vált szabályozások dolgában adott be indítványt. Schubert Sándor azt indítványozta, hogy a tanács utasítsa a mezőrendőröket, ne bántásák a macskákat, mert az egerek és a patkányok nagyon elszaporodnak a réteken. Végül Halász Manó azt akarja, hogy a polgári iskolákkal kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamokat ejtsék el s szervezzenek e helyett hároméves felsőkereskedelmi iskolákat. Az indítványokat kiadták a tanácsnak. A miniszteri jóváhagyások bejelentése során a főjegyző tudatta, hogy a belügyminiszter jóváhagyta dr. Heltai Ferencznek gazgyári igazgatóvá történt megválasztását. A bejelentést a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta. Ugyancsak hangos tetszés kísérte azt a bejelentést is, hogy a minisz-

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

ter a plakatirozás ügyéről kidolgozott szabályzatot jóváhagyta s ezzel az Emmerlinggel kötött monopolisztikus jellegű szerződés hatályát veszti.

A napirendre térve, dr. Bódy Tivadar tanácsos előterjesztette a községi takarékpénztár alapszabálytervezetét, amelyet a közgyűlés vita nélkül egyhangulag elfogadott. Az adófőpénztár megszüntetése s a központi és kerületi pénztári személyzet egyesítése folytán szükségessé vált intézkedések előterjesztése kapcsán Máltyns Arisztid szólalt fel. Panaszkodott, hogy a közgyűlésnek napirendjére a fontos tárgyak egész tömegét tűzik ki, s a bizottsági tagok nincsenek abban a helyzetben, hogy mindegyikkel behatóan foglalkozzanak és nyugodt lelkiismerettel szavazzanak. Ami az adófőpénztár megszüntetéséből folyó intézkedéseket illeti, az ügyet nem tartja kellőképp előkészítettnek s ezért az ügy tárgyalásának elhalasztását indítványozza. Dr. Nigrinyi György szintén az elhalasztás mellett érvel. Perczel Béla azoknak a tisztviselőknek sorsa miatt aggódik, akik a főpénztár megszüntetése folytán rendelkezési állományba kerültek. Nem járul hozzá ahhoz, hogy ezek új választás alá kerüljenek. Dr. Burián Béla hasonló értelemben szól, dr. Bódy Tivadar tanácsos pedig a tanács javaslatának elfogadását kérte.

Dr. Bárczy István polgármester szükségesnek tartja, hogy az újonnan szervezett állásokra a tanács új választást ejtsen meg. Nem kell félni attól, hogy a tanács régi és kötelességüket mindenkor hiven teljesítő tisztviselőket ki fog buktatni. Az új választásoktól csak azok félnék, akik nem tettek eleget kötelességeiknek. Ezek agítottak most is a bizottsági tagok között.

Dr. Burián Béla: Ezt a kijelentést visszautasítom! Nálam nem volt senki.

Dr. Bárczy István polgármester: Nincs joga visszautasítani.

Perczel Béla: Én is visszautasítom!

Dr. Bárczy István polgármester: Nincs joga hozzá, mert nem neveztem meg! Konzcedálok, hogy öröknél nem voltak, de tudomásom van róla, hogy másoknál voltak.

Dr. Baránszky Gyula: Személyes kérdésben kérek szót!

Elnök: Nem adom meg a szót!

A: izgalmas szöveg nagy lármát keltett, úgy, hogy a főpolgármester már-már az ülés felfüggesztésével fenyegette meg a bizottsági tagokat. Erre aztán lecsendesültek a kedélyek. A szavazással kitünt, hogy a közgyűlés óriási többséggel a tanács javaslatával ért véget.

Az állatkert rendezéséhez a közgyűlés hozzájárult és a vele járó költségeket megszavazta. Az omnibusz-társaság engedelmét kért arra, hogy az Amerikai park, a Folies Caprice és a Jardin de Paris mulatóhelyekhez éjjeli járatokat rendezhessen. A tanács az engedelem megadását javasolja. A közgyűlés dr. Baránszky Gyula ellenzése dacára magáévá tette a tanács javaslatát.

Vosits Károly tanácsos a budai vízmű kibővítésének tervét mutatta be, amit a budai bizottsági tagok élénk tetszéssel fogadtak. Az I. kerület nevében dr. Ripka Ferenc, a II. kerület nevében Székula Gyula köszönte meg a tanács figyelmes gondoskodását. Benedek Dezső ennek kapcsán szövegét a vízművek igazgatóságának jelentését arról, hogy évente bizonyos mennyiségű viz eltűnik. Hogy hova, azt senki sem tudja. Indítványozza, hogy küldjenek ki bizottságot, amely a titokzatos vízvesztés okát felderítse. A közgyűlés a tanács előterjesztését Benedek indítványával egyetemben elfogadta.

Az elnök ezután kihirdette a papválasztás eredményét. Beadtak összesen 288 szavazatot. Ebből Bán Sándor 202, Hock János 86 szavazatot kapott. A Ferencváros új plébánosa tehát Bán Sándor lett.

Az igazoló választmányban megüresedett tagok helyre dr. Darjai Fülöpöt választotta meg a közgyűlés. A napirend folytatásos tárgyalása során dr. Déri Ferenc tanácsjegyző ismertette a tanács előterjesztését a No temere kezdetű pápai dekretum dolgában. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult. Végül elhatározta a közgyűlés, hogy az árvászekhez egy ülnöki és egy fogalmazói állást szervez.

(A főváros költségvetése. A tanács abból az alkalomból, hogy a belügyminiszter az 1909. évi költségvetést jóváhagyta, felhívta az összes ügyosztályokat, hogy a közgyűléstől nyert utasítások dolgában haladéktalanul tegyék meg a szükséges intézkedéseket és azokra az indítványokra, a

mielylet a közgyűlés a tanácsnak kiadott, tegyenek mielőbb előterjesztést. Egyidejűleg utasította a tanács a kerületi elöljáróságokat, hogy a rendelkezésükre bocsátott hitelek pontosan és szigorúan tartásuk be, mert ezeket a valóságos szükség mérlegelésével állapították meg. Amennyiben pedig előre nem látott körülmények következtében a rendelkezésre álló hitelek egyes kivételes esetekben mégis elégteleneknek bizonyulnának, a póthitel oly időben kérjék, hogy annak belügyminiszteri jóváhagyásáig a kezelésben fennakadás ne történjék. Előfordult esetekre való tekintettel kijelenti végül a tanács, hogy az utólagosan kérendő póthitelkért, vagy a jóváhagyás leérkezése előtt elrendelt munkáért a felelősséget magukra a rendelkezőkre hárítja.

(A II. kerület fejlesztése. A II. kerület fejlesztése érdekében a kerület bizottsági tagjainak értekezlete ez év elején albizottságot küldött ki, amely dr. Németh Imre országgyűlési képviselő elnöklésével több ülésben behatóan foglalkozott a kérdéssel és dr. Szalay Sándor helyettes-elöljárót kérte fel, hogy a kerület óhajait emlékiratban foglalja össze. A helyettes-elöljáró az emlékiratot elkészítette és a kerület bizottsági tagjainak tegnap tartott ülésében bemutatta. Az emlékirat számba veszi a kerület helyi viszonyait és a főváros általános érdekét, midőn kellemes családi otthonokkal, közművelődési és közegészségügyi intézményekkel ellátott oly városrész létesítését kívánja, amilyenre a második kerület természetű fekvésénél fogva, a balpart érdekében is különösen alkalmas. Az emlékirat a helyes városfejlesztési politikát befolyásoló és alkotó főtevézőket: a szabályozást és utrendezést, a közlekedés javítását s a telepítést, a középületek, kulturális intézmények és közmuvek létesítését és csoportosítását kimerítő részletkéig terjedő reális programba foglalja. A vezérgondolat az, hogy a Dunapart, a kerület központja, ahonnan kényelmes és közúti közlekedésre alkalmas utak ágazzanak ki, a kerület külső részei: a Rózsadomb, Szemlőhegy, Rókushegy, Pasarét és Törökvisz-Hüvösvölgy pedig megfelelő villacsoporthoz zárják be a képet. Érdekesen domborodik ki az emlékirat szabályozási tervében a Várba vezető közúti közlekedésre is alkalmas szempontin ut létesítésének gondolata, a Halászkünya környékének rendezése, a Batthyány-téri templom dómszerű újépítése és a természettudományi múzeum elhelyezését tervezte. Az emlékirat megoldja a közművelődési intézmények elhelyezési kérdését is. Dr. Szalay Sándor helyettes-elöljárónak érdemes munkáját a kerületi értekezlet nagy tetszéssel és egyhangú helyesléssel fogadta. Dr. Henyey Vilmos értekezlet elnök javaslatára Szalaynak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Az emlékiratot a jövő hét folyamán egy nagy küldöttség fogja átnyújtani dr. Bárczy István polgármesternek.

(A gázgyár megváltása. A fővárosi törvényhatósági bizottsága május 26-án tartott közgyűlésében kimondotta, hogy a gázüzemet házi kezelésbe veszi és élére egy igazgatói állást szervez. Együttal elhatározta a közgyűlés, hogy ezt az üzletvezető-igazgatót a határozatban részletezett körülmények mellett tíz évi szolgáltatási szerződéssel alkalmazzák és erre a tisztségre dr. Heltai Ferencet hívja meg. A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesítette a fővárost, hogy a közgyűlés határozatát a felelősségek elutasításával jóváhagyta.

(Munkásgimnázium az Erzsébetvárosban. Az Erzsébetvárosi Kaszinó mozgalmat indít az Erzsébetvárosban létesítendő munkásgimnáziumra, hogy a kerület iparosinasiskolát végzett, de a katonakötelezettségi kort még el nem ért iparosifjaknak alkalmat nyújtson a mai kor igényeinek megfelelő, általános műveltséget nyújtó ismeretek elsajátítására. Az Erzsébetvárosi Kaszinó e hó 24-ére, csütörtök estéi hét órára az Erzsébetvárosi Kaszinó nyári helyiségébe (Városligeti fasor 6. sz.) értekezletet hívott egybe a munkásgimnázium bizottságának megalakítása ügyében.

(A görög-katolikusok új temploma és plébániája. A görög-katolikus hitközség küldöttsége tisztelteti ma Melles Emil esztergomi címzetes apát vezetésével Bárczy István polgármesterrel, akinek egy emlékiratot nyújtottak át, amelyben

segélyt kérnek a fővárostól az új görög katolikus templom és plébánia megépítéséhez és kéri azt is, hogy a józsefvárosi gázgyár lerombolásával, a Tisza Kálmán-tér egy részét engedje át a főváros a görög katolikus hitközségnek templom és plébánia építése céljából. A polgármester megígérte, hogy a kérést beható tanulmány tárgyává teszi és a legjobb indulattal fogja elintézni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Kitüntetés. A király Novák Kamill kúriai bírói címmel és jelleggel fölrüházott gyulai törvényszéki elnöknek nyugdíjazása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

§ A zágrábi pör. Ma kezdődött a pakráczy utolsóelőtti csoportba tartozó tanúk kihallgatása. Dr. Matievics Vince polgármester az első tanu, kijelenti, hogy az ugynevezett szerb klub az agitációt a kezébe vette és a legagilisabb igazgatók Podunavac vádlott káplán és kivüle dr. Markovics képviselő volt. Ugyancsak terhelő vallomást tett Jagnyics vádlottra is.

Szünet után ez a tanu hosszasan elbeszéli, hogy a legutóbbi választások alkalmával ő fellépett képviselőjelöltnek, de a vádlottak erős agitációja következtében elbukott. Ezután a vádlottak reflektálnak Matievics tanunak a vallomására. Podunavac vádlottól az elnök megvonja a szót, mert védekezése közben azt mondotta, hogy Horvátországban nincs alkotmány. A szövegmonás után Podunavac vádlott indulatosan felkiáltott: A bíróság nem enged védekezem!

Ezután a bíróság határozathozatalra vonul vissza és azt a határozatot hozta, hogy Podunavac vádlottat előbbi szavaiért az egész tárgyalásból kizárja és negyvennyolczóról börtöl szigorított magánzárkára itéli. Mikor a vádlottak a tárgyalóteremből kivonultak, Podunavac azt kiáltotta, hogy ez csak alkotmány nélkül való országban történhetik.

A tárgyalást holnap folytatják.

Közös forrás nyomán több lap azt a hírt közölte, hogy Kossutics Mikró törvényszéki bíró, aki a zágrábi felségárusítási bűnpörben a vizsgálót vezette, megfosztották tisztirangjától a dr. Massarik reichsrathi képviselő által ellene emelt vádak következtében. Ez a hír csak a zágrábi Srbobran egy közleményének félreértéséből eredhetett, amely lap azt írta, hogy annak idején Kossuticsot kényes affér miatt megfosztották tisztirangjától. Ugy a Srbobrannak, mint természetesen még inkább a magyar lapoknak ezen híre teljesen valótlan. Kossuticsot több mint tíz évvel ezelőtt, amikor a sjenicai zavargások ügyében vezette a vizsgálatot, súlyos tudólob érte. Ennek következtében bocsátották el a hadsereg kötelékéből, mert felülvizsgálván, katonai szolgálatra alkalmatlannak találták.

§ Sajtópör a trónörökös miatt. Az „Alkotmány” című lap a múlt év szeptemberében „Perfid insinuaációk” cím alatt kimélelenül erős támadást intézett a Budapesti Napló szerkesztője, dr. Pályi Ede ellen, mert ez Ferenc Ferdinánd trónörököséről hosszabb cikket közölt lapjában. A támadást az Alkotmány megismételte másnapi számában „Pályi Ede címére” cím alatt. A két támadás miatt Pályi Ede rágalmozási sajtópört indított az Alkotmány ellen. A sajtóügyi vizsgálat során a két inkriminált cikkért a törvényelőtti felelősséget szerzői minőségben Pogány Kálmán Kázmér hírlapíró, az Alkotmány munkatársa vállalta el. Mára volt kitérve ez ügyben a sajtótárgyalás Szepessy bíró elnöklése alatt. A tárgyaláson a vádlott védője, dr. Zboray Miklós utalt arra, hogy Pályi Ede a Magyar Szó lapkiadó részvénytársaság igazgatósági tagja lévén, ügyében az esküdtbírósg illetékes az itélkezésre s kérte az

30 frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben
Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rossuth Lajos-utca mellett.

Minták kivanatra birtmentvo

Telefon 116-59.

ügy áttételét az esküdtbírókhoz. A főmagánvádló dr. Pálfi Ede védőjének, dr. Ács Jenőnek felszólalása után a bíróság leszállította illetékességét és az ügyet az esküdtbíróshoz tette át.

§ A bajai milliós főnyeremény. Az ismert bajai milliós főnyeremény pörének mintegy 16 kg. súlyu aktái a minap érkeztek fel a kir. Kuriához. A Kurián Weis Károly bírósági elnök. A szabadkai bíróság tudvaleg Wagner Sándor könyvelőt és Prigly Károly bankpénztárost felmentette a vád alól, míg a szegedi kir. tábla mindkettőt bűnösnek mondotta a csalás és okirathamítás büntetéseiben és Wagnert kétévi, Priglyt pedig hat havi börtönre ítélte. Az elítéltek semmisségi panaszszal járultak a kir. Kuriához, amely a semmisségi panaszokat az őszre fogja tárgyalni.

§ A miniszterelnökség sikkasztója. Halász Dezső napidíjas néhány hónappal ezelőtt a miniszterelnökség számvevőségénél három utalványt állított ki, melyekre ráhamisította a miniszterelnöknek Wekerle Sándornak és a számvevőség vezetőjének Gogolák számtanácsosnak nevét s a hamis utalványt hivatalos úton a központi állampénztárhoz küldötte be kifizetés céljából. Itt aztán a pénzt Zala György, Donáth Gyula szobrászművészek, továbbá Zuschmann műépítész nevére hamisított nyugtát alapján maga vette fel. Az így szerzett 11 ezer koronát kinn a lóversenyen és könnyelmű nők társaságában rövid idő alatt elfecsérelte. A miniszterelnök feljelentésére a rendőrség letartóztatta a bűnös utra tért fiatal embert, akinek a büntető törvényszék három rendbeli köz- és három rendbeli magánokirathamítás büntetéseért három évi fegyházra ítélte el. Ezt az ítéletet azonban a királyi ítélőtábla alaki okból megsemmisítette. Ma tárgyalta újabb ezt az ügyet a büntető törvényszék Szepessy bíró elnöke alatt ítélkező tanácsa s Halász Dezsőt ismét három évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen az összes felek felebbezték.

§ Családi tragédia. Megrendítő családi dráma történt a múlt év december 3-án Szabó János magánhivatalnok házában. Szabó évek óta boldogtalan családi életet folytatott feleségével, aki házsiros, veszekedő természetű asszony volt. Különösen az utolsó négy év óta sokat szenvedett Szabóné ideges természet miatt a férj, két felnőtt lánya és a fia, akiket az anyjuk a legesekélyebb ok miatt is durván szidalmazott. Szabóné ingerült állapotában gyakran a szoba bútorait is összetörte, sőt megöszöcskelt, hogy a férjét tetteleg bántalmazta. Egy évvel ezelőtt a boldogtalan apának húszéves Erzsébet nevű leánya kijelentette, hogy ezt az életet tovább nem bírja, öngyilkos lesz. Az apa megvizsgáltatta leányát és a család, abban a reményben, hogy a vidéki levegő gyógyító hatással lesz az anyjára, kúrezokodott Rákosszentmihályra. A várt eredmény azonban elmaradt, mire a család lakóhelyét újból a fővárosba tette át. A múlt év december 3-án, délután 1 és 2 óra között, esékly ok miatt, Szabóné ismét összeveszett Erzsébet leányával, akit szidalmazni kezdett. Éppen akkor hazajött a férj a hivatalból. Csitigatta feleségét, de szava oaj volt a türe: az asszony tényekkel kezdte dokálni leányát és férjét, akik kénytelenek voltak a fürdőszobába menekülni és az ajtót magukra zárni. Szabóné ekkor a bútorokkal valószínűleg ostrom alá fogta a fürdőszoba ajtaját. Mikor a férj kijött, hogy véget vessen a botránynak és lecsillapítsa feleségét, az asszony elébe ugrott és kétszer arcul ütötte. Az inzultált férj nem akart kezét emelni feleségére és visszament szorongatott helyzetben lévő leányához a fürdőszobába. Ott elővette revolverét, mire Erzsébet leánya eléje térdelve, összetett kezével sírva kérte, hogy őt is lölje agyon, mert helyzete türelmetlen. Az apa a leány esdeklő szavának engedve, föbe lötte őt, majd önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert, amely azonban nem sült el. Ebben a pillanatban odaugrott Gyula nevű fia, aki a véres esetnek szemtanúja volt és erős küzdélem után kiesávarva apja kezéből a revolvert. Szabó Erzsébet a lövés következtében husz napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A budapesti kir. büntető törvényszék az ügyészség indit-

ványa alapján ma vonta felelősségre Szabó Jánost erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés kísérlete címén és dr. Biró Kálmán kir. ügyész vád- és dr. Vass Oszkár védőbeszédének meghallgatása után, az enyhítő körülményekre való tekintettel egynapi fegyházra ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

§ Császársértés nem királysértés. Szabó Imre tanítót a szegedi ügyészség királysértés miatt perbe fogta, mert a császárt szószegéssel vádolta. Az esküdtszék ma foglalkozott Szabó ügyével és ítéletben kimondta, hogy a császársértés nem királysértés és vádlottat fölmentette. Az ügyész nem felebbezett. Az állásától megfosztott tanítót most állásába ismét visszahelyezték.

§ Pör a tajtékpipa miatt. Pinkusz Herman felsőegreskái földbírtokos még három évvel ezelőtt egy szép tajtékpipát ígért Bleyer Kálmán földbírtokosnak, aki egy kecsi szalmát ajándékozott neki. Az ajándék azonban elmaradt, mire Bleyer száz korona megfizetésére pört indított Pinkusz ellen. A pört azonban elvesztette, mert Pinkusz megesküdött arra, hogy nem tett kötelező ígéretet. Erre Bleyer hamis eskü miatt tett Pinkusz ellen följelentést. Az ügyészség azonban bizonyítékok híján megszüntette az eljárást. A megszüntető végzés jogerőre emelkedése után Pinkusz hatóság előtt való rágalmozás vétségéért tett panaszt Bleyer ellen. Ma tárgyalta ezt az ügyet dr. Farkas Gyula járásbíró. Bleyer Kálmán vádlott azonban nem jelenvén meg, a bíró újabb hatánapot tűzött ki az ügy letárgyalására.

SPORT.

() Dr. Bárczy István dísztagsága. A Ferencvárosi Torna Club küldöttsége ma tisztelgett Bárczy polgármester előtt. A küldöttség átnyújtotta a polgármesternek a dísztagságról szóló gyönyörű kivitelű oklevelet. Együttal meghívta a polgármester a klub által szombaton este rendezendő lakomára.

() A Prinz Heinrich-Fahrt bizonyítékát adta az autók turacélokra való alkalmasságáról, ugy a német Császári Autóklub által nemrégiben rendezett nemzetközi teherautóverseny bebizonyította, hogy a gépkocsi a teherszállítás terén is tökéletes. A versenyző teherautók 1700 km.-nyi utat tettek meg egyfolytában, naponta pedig 130 kilométert a legnehéz utakon, amelyek a Vogézek és a Fekete-erdőn vezettek át. Különösen kiűnt az első díjat nyert Büsing-féle teherautó, amely 101 métermagas, azaz több, mint egy vagon hasznos terhet szállított és a legmeredekebb hegyi utakon is minden fennakadás nélkül haladt. A magyar autóbilimusra is nagy jelentőséggel bír e körülmény, amennyiben a Büsing-típusú teherautók már a közel jövőben Magyarországon is fognak gyártani.

() A Grande Course de Haies. Autóklubban ma futották az 50.000 frankkal díjazott nagy gátversenyt, amelyben az angol Pitsea is részt vett, de csak a harmadik helyre tudott jutni Herrison II. és Capiello mögött. A lovász-sztrájkból kifolyólag vasárnap felmerült tüntetések nyoma még ma is meglátszott, mert a versenyeket csak kis közönség nézte végig és az egyes futamokban a rendezésnél kevesebb ló indult. A nagy gátverseny eredményéről következő a tudósításunk:

Grand Course de Haies, 50.000 frank, 5000 méter. 1. Lieux J. 56 Herrison II. 68 k. (Defeyer). 2. Hennessy 56 Capiello 68 (Parfremont). 3. Jarvis 46 Pitsea 62 és 121 k. (Piggott). Futottak még: Antinois, Grenat II., Sainte Touche, Aveyron, Jim Crow.

Nyilttér.

Erovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. ==

KÖZGAZDASÁG.

A gazdák napja.

— A Magyar Gazdaszövetség közgyűlése Szabadkán. —

— Saját tudósítónktól. —

Palics, június 23.

Hatalmas erővel és imponáló nyugalommal folyt le a Magyar Gazdaszövetség idei nagygyűlése a Szabadka mellett lévő Palicson. A gyűlést ma, midőn a különböző közgazdasági ágak képviselői oly nagy idegességgel bírálják egymás működését, különösen nevezetessé teszi az a nyugodt, majdnem méltóságos hang, amely Darányi Ignác földművelésügyi miniszter nagyszabású megnyitó beszédének hatása alatt az egész gyűlésen uralkodott. Darányi maga szerencsés érzékekkel eltalálta azt a hangot, amely alkalmas arra, hogy lecsillapítsa a már-már kitörő agrár-merkantil harcot éppen akkor, mikor — ugy lehet nemsokára — az összes gazdasági ágak testvéries együttműködésére lesz szükségünk, hogy megvédelmezzük érdekeinket Ausztriával szemben.

„Mi, mint gazdaközönség — mondá — párt-politikát nem csinálunk, mert minden pört hazafias támogatására számítunk. Mi a mi körünkben és a mi testületünkön csak egy politikát ismerünk és ez az, hogy mi ügyünket a magyar nemzet ügyétől, annak alkotmányától és szabadságától soha el ne válasszuk és elválasztani nem engedjük és ennek fejében csak egyet kérünk, hiszünk és reménylünk minden alkotmányos kormánytól, hogy a magyar földet el ne felejtse, annak érdekét első helyre tegye, annak létfeltételeit politikai érdekek vagy hatalmi szempontoknak soha fel ne áldozza s állat-tenyésztésünk, gabonatermelésünk, szőlőművelésünk és egyéb közgazdasági ágaink fejlődésének megszerzett biztosítékait illuzóriusakká tenni ne engedje.”

Az a lelkes tetszenyilvánítás, mely a miniszter szavait kísérte, jele volt annak, hogy Darányi szavai valóban a gazdák közérzetét fejezték ki. A gyűlés napirendjén szerepelt tárgyak közül külön figyelemre méltó volt gróf Malláth József előadása a középirtokos osztály helyzetéről, Nyegra László előadása a közigazgatás és a szociális munkáról, valamint Meskó Pálé a gazdák szervezkedéséről. Mindegyik előadást nagy figyelemmel hallgatták a megjelentek. Maga a gyűlés a palicsi fűrdő parkjában szabad ég alatt volt, ami igazán stilszerűvé tette azt.

A gyűlésről a következő tudósításunk számol be:

A gyűlés iránt az ország gazdatársadalmában óriási érdeklődés nyilvánult. Minden valamire való gazdaszervezet elküldte arra képviselőit s maguk a gazdák is tömegesen jelentkezték, bár az aratási előkészületek majd mindenkit birtokához kötnek. Így aztán magáról Budapestről is annyi volt a jelentkező, hogy zsúfolásig megtelt az a különvonat, mely reggel 7 órakor vitte le Szabadkára Darányi Ignác földművelésügyi minisztert és hűségese munkatársát, Mezőssy Béla államtitkárt. A minisztert egész utjában lelkes fogadtatás üdvözölte. Kun-szentmiklóson kiszagda-deputáció várta a vendégeket, kiknek nevében Kovács Antal kiszagda üdvözölte a minisztert, ki néhány szóban válaszolt a szíves szavakra. Szabadszálláson mintegy 60 tagból álló kiszagda-küldöttség várta a különvonatot s itt Péter Sándor kiszagda intézett beszédet a miniszterhez, kinek egy fehér ruhás kis leány gyönyörű virágcsokrot nyújtott át. Fülöpszálláson igen nagy tömeg várakozott. A város és a gazdaközönség nevében Galambos Károly főjegyző tartott üdvözlő beszédet s a helybeli orvos leánya, Máty Jolán, hatalmas virágcsokrot nyújtott át a miniszternek. Kiskörösn, a gyönyörűen feldíszített állomáson mozsárlövések jeleztek a vonat beérkezését. Az 500 főnyi tömegben a helybeli tüzoltóság, a szomszéd falvak lakosai s a kiskörösi tanulóifjúságnak egy gyermekszólója volt képviselve. Szilágyi Dezső igazgató-tanító vezetése alatt, akik a vonatnak a pályaudvaron való időzése alatt fapuskáikkal gyakorlatokat végeztek. A minisztert itt Melezer Gyula főszolgabíró, azután Bihér Mihály gazda üdvözölte, amire ő lelkes szavakkal válaszolt. Kiskunhalason, dr. Kolosváry Kiss István helyettes polgármester, gazdaköri elnök intézett a miniszterhez üdvözlő beszédet. A pályaudvaron Schilling Ede polgármester vezetésével az előjáróság és a gazdakör számos tagja fogadta a minisztert. Szabadkán ba-

talans néptömeg várta a vonatot, köztük a város előkelőségei és elegáns hölgyközönsége. Dr. Biró Károly polgármester, kir. tanácsos tartott üdvözlő beszédet Szabadka város tanácsa, törvényhatósága és a gazdasági egyesület nevében, üdvözölve a minisztert. Utána Fernbach Károly főispán szintén üdvözölte Darányi földművelésügyi minisztert. A miniszter megköszönve az üdvözléseket, abbéli örömeinek adott kifejezést, hogy lejöhetett Szabadkára s kifejezte reményét, hogy az itt megindítandó szociális munka eredményes lesz a gazdaközönség javára. Palicsfürdőn, a fürdő bejáratánál nagy diadalkapu volt föllállítva. Kembitz Lajos helyettes polgármester, fürdőigazgató fogadta a minisztert, majd nagyszámú vendégsereg a Szabadka város által adott reggelihez ült. A reggeli után a 3000 főnyi tömeg a kerekerejűbe vonult, hol a szabad ég alatt gyönyörű időben kezdődött meg a nagygyűlés.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a következő beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

Darányi előki megnyitója.

Tisztelt Gyűlés! (Halljuk! Halljuk!)

Midőn a magyar Alföld ezen hatalmas gazdasági és társadalmi centrumában, Szabadka város határában, ezen kies fürdőhelyen, a közgyűlést megnyitom, mindenekelőtt hálával kell megemlékeznem azon szíves vendéglátásról és hazafias támogatásról, amelyben ezen nemes város, Bácsbodrog vármegye törvényhatósága, a megyei, valamint a Szabadka városi gazdasági egyesület benünket részesített. (Éljenzés.) Remélem, hogy a Magyar Gazdaszövetség humánus és szociális eszméi itt, ezen gazdag és fogékony talajban gyökeret fognak verni és mai közgyűlésünk újabb indulási pontja lesz a szociális munkának s ezen vidék és lakosság fölvirágzásának, mely mindnyájunknak annyira szívén fekszik. (Ugy van! Lelkes éljenzés és taps.)

Három előadás fogja kitölteni a mai közgyűlés tartalmát, az egyik foglalkozik a közigazgatás és a szociális munka kapcsolatával. A szociális munkában eddig főleg a lelkesek és a tapitók, mint akik a néppel a legközvetlenebb érintkezésben állnak, voltak segítőtársaink. De úgy érezzük, hogy a feladat óriási nagyságát tekintve, további újabb segítőtársakra van szükség és ezeket hazai közigazgatásunk derék közegeiben véljük föltalálni. Az nem lehet, hogy ami földmives és munkásnépünk gazdasági, társadalmi, erkölcsi jólétét és emelkedését oly közérővel érdekli, az őket hidegen hagyja és meg vagyok győződve, hogy a magyar közigazgatás nagy és nemes tradícióihoz hiven, népiünk boldogításának ezen munkájából a maguk osztályrészét ki fogják venni. (Nagy tetszés.)

A középbirtokos osztály helyzete.

Egy másik nagyérdemű felolvasás a középbirtokos osztály helyzetével fog foglalkozni. E felolvasás előadója gróf Mailáth József (Éljenzés.) tisztelt barátom, aki már a Kassai gazdakongresszuson nagy sikerrel tárgyalta e kérdést. Én csak azt ismételem, amit közlebebről egy munka előszavában mondtam, hogy: "... népiünk nagy rétegeinek állandó boldogulására is csak úgy lehet számítani, ha a nagy- és középbirtok gyakorlati példájában és vezető erejében megtaláljuk fejlődésük helyes irányát és biztosítékait és ezért nem lehet végtetesebb politika, mint az, amely ezen vezető osztályok tekintélyét, súlyát és erejét, ahelyett, hogy fokozná és emelné, gyöngíteni törekszik. (Általános helyeslés.) Ennek ezemellett tartásával törekvésünk odairányul, hogy az ily birtokok jogos érdekeinek előmozdításával a széles néprétegek számára munkaalkalmat és anyagi támogatást teremtsen, másrészt pedig az annyira fontos erkölcsi és erkölcsi vezetést biztosítsa". (Helyeslés.)

Ezek az elvek vezettek akkor is, midőn a birtokpolitikai törvényjavaslathoz, melyet igaz sajtóállatomra, rajtam kívül eső okokból tető alá hozni nem sikerült, intézkedést vettem fel aziránt, hogy az eddigi gazdálkodó és munkástelephelyek mellé középbirtokos telephelyek is legyenek létesíthetők. (Éljenzés.)

A középbirtokos-osztályban mutatkozó nagy hézagok kitöltésére, azon törvényhozási és társadalmi intézkedéseken kívül, melyek a mai tárgyalás folyamán előadatni fognak, felette fontosnak tartom azt, hogy a középbirtok azon életrevaló és vagyonos földmives gazdák tehetséges fiaiból, amilyenek az Alföldön és különösen a vidéken is nagy számmal vannak, kiegészítessék. A társadalmi békének egyik legerősebb biztosítója abból a lehetőség- és alkalomból áll, hogy egyik osztályból a másikba a közvetlen átmenet lehetséges legyen. Különösen számítok e részben az e vidéken lakó nemesek magyar nyelvű honfitársainkra, hanem más nyelvet beszélő azon gazdatársainkra is, kik tiszta hazafiságban soha nem maradtak hátra. (Helyeslés. Éljen!)

A Gazdaszövetség szervezkedése.

A harmadik felolvasás a Magyar Gazdaszövetség szervezkedésével fog foglalkozni. Már a múlt évi parádi beszédben jeleztem, hogy általában a magyar gazdatársadalom szervezetét sok irányban hiányosnak tartom. Ez a szempont vezetett akkor is, midőn a mezőgazdasági érdekképviselet-ről szóló törvényjavaslat tervezetét elkészítettem. A törvényjavaslat azóta sok tárgyaláson ment keresztül; ha mindjárt ezen hosszú előkészítésnek voltak hátrányai, voltak ennek előnyei is és pedig az a nagy előnye, hogy e kérdésben kialakult egy közfelfogás, egy közvélemény, melynek segítségével könnyű lesz a kérdést a törvény útján megoldani. (Ugy van! Igaz!)

Ad hoc adott esetekben tudunk és tudunk mi nagy erőt kifejteni, de ez nem elég azokkal a nagy feladatokkal szemben, amelyek előttünk állnak; az erőfajtasnak állandónak, folytonosnak és egyetemesnek kell lennie, hogyha a sikert biztosítani akarjuk. Meglévő társadalmi szerveinkkel kapcsolatba kell tudni hozni a nagy tömegek gazdasági és szociális érdekeit, ha szabad ezt a kifejezést használni, mintegy demokratizálni kell szervezetünket és akkor változott viszonyok közt, változott társadalmi áramlatok mellett is változtatni meg fogjuk tartani, sőt megerősíteni azt a pozíciókat, amelyet elfoglalunk. Ha nem lesz az országban egy fajta sem, ahová törekvéseink és eszméink el nem érnek, akkor nem kell félni attól, hogy bármily politikai rendszer mellett ellenünk akár törvényhozási, akár kormányzati intézkedések alkothatók legyenek. De a vaslancz is csak akkor erős, hogyha abból egy szem sem hiányzik; ilyen összefüggő szervezetet kell tudni alkotnunk és létesítenünk. Hogy ezen szervezetet a gazdaszövetség keretében, amelyhez első sorban kisgazdáink és munkásnépünk tartozik, miképpen lehessen helyesen megoldani, ez a mai közgyűlés feladata. Remélem, hogy alapszabályainkban oly keretet fogunk tudni elvégre megállapítani, mely új korszakot nyisson fejlődésünkben és tevékenységünkben. Mert azt nem lehet nem látni, hogy nehéz idők következhetnek ránk. Nehéz napok előtt áll az ország és nehéz napok előtt áll különösen a magyar gazdaközönség is. Vannak dolgok, melyek indokolása nem szükséges, mert ezeket érti és érzi mindenki közülünk. De annyit mégis jelezni kívánok, hogy úgy Ausztriában, valamint mindnunk is látunk oly törekvéseket, melyek azon a címen, hogy az agrárius befolyást kívánják szűkebb mérébe szorítani, azt az irányt támadják meg és kívánják megfordítani, melyhez én is tartozom! (Ugy van! Ugy! Igaz!) Nem arról van szó, hogy mi, mint a nyugtalan acquisitor, ki új meg új birtokot szerez, a régít meg elhanyagolja, hogy mi is új meg új területeket akarjunk elhódítani.

Mit akarnak a gazdák?

Mi mindenekelőtt a meglévő területet akarjuk intenzíven művelni, azt akarjuk szilárdítani és körülbástyázni! Nem arról van tehát szó, hogy mi többet, vagy kevesebbet akarjunk nyerni, hanem arról, hogy el ne veszítsük azt, ami már megvan és amit mindannyian biztosítottunk tekintettünk. Amihez valaki könnyen jutott, azt fel is adhatja. Amit mi elértünk, azt nagy fáradsággal, nagy munkával, nagy önmegtadással értük el, azt könnyelműen feladni nem akarjuk!

Mi nem kívánjuk a másét, de meg akarjuk védeni és meg akarjuk tartani a magunkét! *Mi nem háborúra, hanem békére szervezkedünk, mert érezzük és látjuk, hogy állandó béke csak úgy lesz, ha mi is erősek leszünk, ha társainkat és eszmei birtokállományunkat sértetlenül megváltalmazni tudjuk.*

Összinté fájdalommal láttuk mi és valódi örömmel láttuk ellenfeleink a lefolyt évben a gazdatársadalom vezetőinek megcsalását, oly időpontban, mikor az összetartásra a legnagyobb szükség volt. Mintha csak régi magyar átok fogant volna meg rajtunk a régi magyar erény felelevenedése nélkül, mely válságos időkben mindenkor összehozta elődeinket. Pedig ha a küzdelemre erőforrásokat keresünk, nem kell messze mennünk, ezeket az erőforrásokat megtaláljuk egymásban, megtaláljuk a rendelkezésre álló erőkből és azoknak összetartás és együttműködés által való hatványozásában és a közös célra való felhasználásában. *Mi mint gazdaközönség pártpolitikát nem csinálunk, most minden párt hazafias támogatására számítunk.* Mi a mi körünkben és a mi testületünkön csak egy politikát ismerünk és ez az, hogy mi ügyünket a magyar nemzet ügyétől, annak alkotmányától és szabadságától soha el ne választjuk és elválasztani nem engedjük és ennek fejében csak egyet kérünk, hiszünk és reménylünk minden alkotmányos kormánytól, hogy a magyar földet el ne felejtse, annak érdekét első helyre tegye, annak létfeltételeit politikai érdekek, vagy hatalmi szempontoknak soha fel ne áldozza s állattenyésztésünk, gabonatermelésünk, szőlőművelésünk és egyéb közzgazdasági ágaink

fejlődésének megszerzett biztosítékait illuzórium sakká tenni ne engedje.

Ami engem egyénileg illet, én azt az igénytelen erkölcsi tőkét, amit gazdatársaim bizalmából szereztem, nem magamnak, hanem a magyar mezőgazdaság önzetlen és objektív szolgálatában kívánom minden körülmények között gyümölcsösztetni. És ha ingadoznék ebben a munkában, feltűnik előttem a mi nagy alapítónk, gróf Károlyi Sándor nemes alakja. Az ő nemes kívánsága volt, hogy a Magyar Gazdaszövetség elnökségét elfogadjam. Az ő szelleme, az ő tanítása és hagyománya fog nekem erőt adni, hogy ebben a szolgálatban becsülettel megálljak. Ezzel a közgyűlést hazafias üdvözlétem mellett megnyitottam nyilvánítom! (Hosszantartó, zajos éljenzés.)

A tanácskozás.

Darányi beszédének igen mély hatása volt a közgyűlésre s a gazdák utána percekig ünnepelték népszerű vezérüket. Majd napirend előtt Pallavicini Ede örgróf tette szóvá a Balkán szerződéseknél a gazdákra nézve káros rendelkezéseit s a közgyűlés egyhangú helyeslése mellett tiltakozott a további engedelmények ellen s javasolta, hogy a közgyűlés tiltakozzék ez ellen és a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződés keretében tartsa szem előtt a Magyar Gazdaszövetségnek már ismeretes határozatát. A gyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot. Ezután Bernáth István a gazdaszövetség igazgatója a közgyűlés nagy érdeklődése mellett terjeszt elő jelentését a szövetség múlt évi munkásságáról. A közgyűlés elismeréssel veszi tudomásul az igazgató jelentését s elismerését fejezi ki a tisztikarnak. Bernáth István jelentéséhez szót kért Baross János orsz. képviselő, ki nagy hatást keltő beszédben a Wittmann János által felvetett önálló agrárpárt gondolatának megvalósítását indokolta s kifejezte azon óhaját, hogy a létesítendő agrárpárt vezéréül Darányi Ignác nyeressék meg. A beszéd nagy hatást keltett.

Bernáth István igazgató terjesztette be az 1908. évről szóló zárszámadásokat s az 1909. évi költ ségvetést, amelyet a közgyűlés Hertelendy Ferencz felszólalása után egyhangulag tudomásul vett.

Nagy érdeklődés előzte meg gróf Mailáth József előadását, aki a magyar középbirtokososztály helyzetéről beszélt, kifejtve azokat az okokat, melyek a magyar középbirtokosságot tönkretették. Hangoztatta, hogy a magyar faj fenntartása és supremáciájának biztosítása érdekében égető szükség van arra, hogy a kis- és középbirtokosság talpraálltassék s azért egy a társadalom, mint az állam nagyfentosságu munkát végez, amikor minden eszközzel a magyar kisbirtokososztály megmentésén tevékenykedik. A gyűlés meleg óvászóban részesítette gróf Mailáthot, kinek beszéde után hosszabb vita indult meg, melyben részt vettek: Baross János országgyűlési képviselő és Wittmann János, a Délvidéki gazdakörök titkára, aki nagyhatású beszéd kíséretében rámutatott a magyar gazdák szervezkedésének fontosságára. Végül a közgyűlés Emödi József orsz. képviselő hozzászólása után kimondotta, hogy kért az elnökséget, hogy a középbirtokososztály helyzetének javítása érdekében a már eddig kibocsájtott kérdőívek felhasználásával, avatott szakemberek bevonásával lehetőleg mielőbb szaktanácskozást tartson, aminek eredménye alapján kidolgozott részletes javaslatokat a választmány az elnökség útján a közgyűlés elé terjessze. Kimondja továbbá a közgyűlés, hogy a nagyjelentőségű és nemzeti létünkkel szoros összefüggő kérdést mindaddig napirenden tartja, míg az államnak a törvényhozásnak és a közvéleménynek helyes irányba terelésével, annak sikeres megoldása biztosítva nem lesz. Bvégből a rekonozelő társadalmi egyesületeket választott munkára kéri fel.

Ezután Nyegre László orsz. képviselő foglalta el az előadói székot, ki a közigazgatási tisztviselő szociális feladatairól beszélt, hangoztatta azt, hogy a magyar közigazgatási tisztviselők ne csak kár-latalommal, hanem szociális tudással igyekezzenek a nép szívéhez férni, mert csak így leszünk képesek a népet a felforgató nemzetközi szociális-tüktől megszabadítani. Javasolja azt, hogy a magyar Gazdaszövetség rendezzen szociális kurzusokat a közigazgatási tisztviselők részére, akik aztán hatáskörükben haszonnal alkalmazhatják a nemzetközi szociálistudomány üdvös eszméit.

Emödi József orsz. képviselő pártoló felszólalása után a közgyűlés egyhangulag elfogadta Nyegre javaslatát.

Meskó Pál beszélt ezután a gazdák szervezkedésének fontosságáról és buzdította a gazdákat, hogy saját érdekében az egész országban támogassák az agrárius törekvéseket. A szervezkedés megkönnyítésének megfelelőleg az alapszabályok módosítását javasolta. Nagy Emil szintén a gazdák egységes szervezkedésében látja a magyar középbirtokos megerősödését s hangoztatta azt, hogy országos agrárius mozgalmat indítsanak, eme mozgalom ve-

zérének Darányi Ignácot tekintsek. Az alapszabálymódosítást vita nélkül elfogadták.

Ezután az alapszabályok módosítására került sor, végül a szövetkezeti téren sikereket elért falusi vezetők között szétosztották a *Károlyi-jutalomdíjakat* s az igazgató választmány egyhangú döntését megválasztották.

A társaságok.

A nagygyűlést 2 órakor 800 ferítékes társaságok követte a fürdő vendéglőjében. Az első szónok Darányi Ignác földművelésügyi miniszter volt, ki a királyra ültette poharát. Bíró Károly szabadkai főpolgármester Darányi, a magyar mezőgazdasági érdekek bátor szószólóját ültette. Purgly Sándor Pallavicini örgrófot, a magyar mezőgazdaság és szövetkezés vezércemberét köszöntötte föl. Vojnics szabadkai főjegyző Fernbach Károly bács-bodrogmegyei főispánt ültette, utána pedig Gulner Gyula pestmegyei főispán mondott nagyhatású köszöntőt, melyben utalt a jelen sötét politikai helyzetre, mely újabb küzdelmeket állít a magyar földművelői elé. Darányit ma a magyar gazdaközönység vezérének tartja. A társaság lelkes kedvben töltötte a délutánt s az este 6 órakor induló különvontattal tért vissza Budapestre.

A „Vinea” milliós vesztesége. Ez az 1905-ben 1.750.000 korona alaptőkével alakult társaság 1906-ban 106.000 korona, 1907-ben 121.131 korona nyereséget ért el; 1908-ban nem kevesebb, mint 1.706.695 kor. 71 fillér veszteséget tüntet föl a ma közzétett mérleg.

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztár számla 11.720 K 7 fill. Szőlők és ingatlanok számla 378.599 K 70 fill. Szőlőbérlet számla 12.588 K 39 fill. Váltó készlet számla 200.995 K 16 fill. Iróberendezések számla 4492 K 55 fill. Ló és kocsis számla 5900 K. Hordó számla 187.691 K 60 fill. Értékpapír számla 4655 K. Borszámla 1.835.886 K 06 fill. Adósság számla 1.708.437 K 77 fill. Veszteség-egyenleg 1.706.695 korona 71 fillér. Összesen 6.057.662 korona 01 fillér. *Felér:* Részvénnyelők számla 1.750.000 K. Tartalékalap számla 20.000 K. Leírás tartalékalap számla 45.239 K 95 fill. Hitelezők számla 4.239.948 K 28 fill. Átmeneti számla 2473 K 78 fill. Összesen 6.057.662 K 01 fill. — *Nyereség- és veszteségszámla.* Tartozik: Alapítási költség számla 12.500 K. Kamat számla 301.195 K 78 fill. Tiszti fizetések és költség számla 250.526 K 26 fill. Adósság számla 43.211 K 43 fill. Jutalék és utazási költség számla 178.081 K 23 fill. Leírások számla 14.170 K 02 fill. Hordósszámla leírás 62.237 K 59 fill. Értékpapír számla leírás 86.000 K. *Kötés követelések leírása 1.236.237 K 13 fill.* Összesen 2.184.159 K 42 fill. Követel: Elővitel az 1907. évről 6131 K 39 fill. Adómentes kamatszám 150 K. Borszámla 471.182 K 32 fill. Veszteség egyenleg 1.706.695 K 71 fill. Összesen 2.184.159 K 42 fill.

A Hazai Bank új vasutja. A Hazai Bank R.-T. megvásárolta a dráva-szavavidéki egyesült helyi-érdekű vasutat 5.090.400 korona névértékű elsőbbségi részvényeit és egyidejűleg biztosította magának az eszék-vinkovezei vonalrész kiépítése után kibocsátandó további 2.474.800 korona névértékű elsőbbségi-részvény tulajdonjogát. A vasut hossza 115,6 kilométer, amelyből a már forgalomban levő eszék-djakovár-vrpoljei és vinkoveze-zupanjei vonalrészekre 82 kilométer eszik. Az elsőbbségi részvények 1908. évre 9 koronát, vagyis 4 $\frac{1}{2}$ százalékos jövedelmeztek.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védjegyet a következő fizetéképtelenségeket közli: Hellebrand József vaskereskedő, Fehértemplom; Zupfer Izidor kereskedő, Nagysurány; Fischer Dániel kereskedő, Királydaróc; Schwartz Mór kereskedő, Szilágyosmlyó.

A balatoni vasut megnyitására elhalasztása. A balatonvidéki vasut megnyitását újra elhalasztották nyolc napra. A vasut megnyitását azért kellett elhalasztani, mert még most sem fejezték be a munkákat. Ugy látszik, hogy az építkezés nem olyan erővel folyik, mint szükséges volna, mert különben nem kellene uncs-untalan halasztgatni a vasut megnyitását. Ugy halljuk, hogy a vonal mentén hosszabb ideig szünetelt a munka, sok munkás el is ment a vonalról s általában az építkezés egész folyamata alatt sok minden történt, ami késleltette a vasut építésének kellő időre való befejezését. A műtanrendőri bejárás, amely e hó

23. és 30-ára volt kitűzve, szintén elmarad; nem lehet tudni, mikor tartják meg. Az sines kizárva, hogy nyolc napnál több idő elteltik, amíg a vasut megnyitható lesz, nem nagy öröme a Balaton vidékén nyaralóknak s nem nagy dicsőségére a vasutat építő vállalatnak.

A bosnyák postadijszabás elesőbbítása érdekében a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nemrég felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, akétől a kamara most azt az értesítést kapta, hogy a miniszter tárgyalásokat indított meg a közös hadügyminiszterrel a Boszniában és Hercegovinában érvényes postautalvány és csomagdijszabás megváltoztatása iránt, amely tárgyalások során lehet figyelemmel van a kamara előterjesztésében foglalt óhajokra. Azt is közli a miniszter, hogy ez a kérdés nem nyerhet végleges megoldást addig, amíg az Ausztriával kötendő új postaszabás folyamatban levő tárgyalásai eredményre nem vezetnek, ami azonban még ebben az esztendőben várható.

A fegyvergyár új osztálya. Megirtuk, hogy a Fegyver- és Gépgyár R.-T. igazgatója Frommer Rudolf találmányának kihasználása céljából üzemet kiterjeszti szabadalmazott automatikus golyós vadászfegyverek és ismétlő pisztolyos gyártására. Ez az új traktus június végén kerül üzembe. A befektetés, mely eredetileg 700.000 koronában volt kontemplálva, lényegesen meghaladja az előirányzatot, amennyiben egymillió koronára rug.

Megjuttalmazott gazdasági eselések. A földművelésügyi miniszter két hajduböszörményi mezőgazdasági munkást: Kapusi András munkást és Ungvári József gazdasági eselédet 100—100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. Az adományokat Somossy Béla polgármester díszközgyűlés keretében nyújtotta át a jutalmazottaknak.

Válaszdijszervények használata a konzulátusokkal való érintkezésben. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a cs. és kir. közös külügyminisztérium intézkedése folytán a cs. és kir. konzuli hivatalokkal és ügynökségekkel való érintkezésben a postai válaszdij nem hazai levélbélyegeken, hanem a római postakongresszuson életbe léptetett nemzetközi válaszdij-szervényekben, amelyek minden m. kir. postahivatalnál darabonként 28 fillérért kaphatók, egyenlítőnek ki. Ezen válaszdij-szervények (coupon-répouse international) kisebb pénzüsszegeknek a konzuli hivatalokhoz való juttatására is használhatóak.

Új postai ügynökség. A hontvármegyei Letkés községben új postai ügynökség lépett életbe. Ez ügynökség kézbesítési köre Letkés községre, továbbá Lelédhid, Gallapuszta, Dávidrév és Széppatak pusztákra terjed ki.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Magyar Királyi Államvasutak.

Igazgatóság.

ad 172175. szám.

Mérsékeltáru menettérti jegyek életbe léptetése Budapest keleti p. u. állomásnak a balatoni vasut állomásaival való forgalmában.

A magyar királyi államvasutaktól vett értesítés szerint Budapest keleti p. u. állomásnak, — Alsóörs, Balatonalmádi fürdő, Balatonszabó, Balatonkenese, Hableány-szálló, Kővágóörs, — Révfülp és Keszthely állomásokkal való forgalmában a f. évben a balatoni vasut megnyitása napjától a fürdőidény tartamára, a jövőben pedig minden év május hó 1-től szeptember hó 30-ig való érvényesül, mintegy 25 százalékos menettérti jegyeket nyújtó mérsékelt áru menettérti jegyek fognak kiadásra kerülni és pedig úgy a személy, mint a gyorsvonatknál.

Budapest, 1909. június hó 16-án.

A kereskedelmi főosztály:

Darvay,

királyi tanácsos, igazgatóhelyettes.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, június 23.

A készáru-piaczon ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodóak voltak és rossz árakat ígértek, amelyek mellett azonban az árubirtokosok nem akartak eladni. Ezért csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 4000 q buza kelt el a tegnapiaknál 16 fillérrel elesőbb áron. A legdrágább eladási ár 34,30 korona volt 80,5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 32,65 korona 77 kilós erdélyi buzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 30 fillérrel elesőbb, a zab és az árpa változatlan, a tengeri ártartó. Forgalmába került 6000 q rozs 20,30 koronás készpénzár s 20,90 koronán három óra, 400 q zab 20—20,20 koronás áron. — A határidő-piaczon a mai üzlet igen lanyhán és a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben sürgős kínálatra még tovább visszaszorultak az árfolyamok, később azonban, amint a realizálások megcsappantak, a felszínre került alacsony jegyzések egyre jobban élesztették a vételkedvet, mire aztán szilárdult az irányzat és a mai áresökkenés majdnem teljesen kipótoltatott. Az októberi buza 12 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 27,34 koronán indult, 27,18-ig még tovább esökkent, aztán 27,44-ig emelkedett és zárlatkor 27,39 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 8 fillérrel, az áprilisi buza 12 fillérrel, az októberi rozs 14 fillérrel, az októberi zab 2 fillérrel, a júfusi tengeri szintén 2 fillérrel, az új tengeri 6 fillérrel gyengült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	33,10—34,10
"	76	31,65—32,85	80	33,40—34,20
"	77	32,65—33,05	81	33,40—34,20
"	78	32,95—33,05	82	—
Eszék-megyei	75	—	79	31,85—33,25
"	76	31,60—32,15	80	34,00—34,20
"	77	31,20—32,30	81	—
"	78	31,25—32,30	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32,80—32,90
"	75	—	79	33,10—34,45
"	76	32,35—33,05	80	33,15—34,20
"	77	32,10—32,05	81	—
Bánsági	74	—	78	33,25—34,20
"	75	—	79	33,55—34,50
"	76	32,10—32,35	80	34,10—33,40
"	77	31,75—32,30	81	34,55—34,20
Bácskai	74	—	78	32,85—33,50
"	75	—	79	33,10—33,70
"	76	33,30—32,75	80	33,15—32,90
"	77	32,30—32,85	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20,45—20,75
" közepminőségű új	—	—	—	20,15—20,55
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17,70—18,60
" II. rendű	—	—	—	17,10—17,00
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	19,30—20,10
" II-rendű	—	—	—	19,75—20,05
Tengeri belföldi új	—	—	—	15,90—16,10
Korpa:	—	—	—	12,80—13,10

A készáru-piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 80,5 k 34,30 K, 100 q 79 k 34 K, 300 q 78,5 k 34,20 K, 100 q 78 k 33,70 K, 100 q 77 k 33,70 K.

Pestvidéki: 100 q 79,2 k 34 K, 58 q 77 k 33 K.

Szerémségi: 100 q 77 k 33 K.

Erdélyi: 300 q 77 k 32,65 K.

Bánsági: 200 q 79,1 k 34,30 K, 100 q 79 k 34,30 K.

Bácskai: 100 q 76,5 k 33,70 K.

Rozs: 500 q 20,90 K három hónapra, 100 q 20,30 K kpf. par.

Zab: 100 q 20,20 K, 150 q 20,15 K, 170 q 20 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A határidő-piaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre 27,34—27,36—27,26—27,36—27,18

Buza áprilisa 27,98—27,90—24,06—28,04—

Rozs októberre 20,48—20,54—

Tengeri júliusra 15,60—15,72—15,26—

Újtengeri májusra 14,54—14,54—14,50—14,40—

Zab októberre 16,10—16,16—16,06—16,08—

1 óra 30 perccel zárulnak:

Table with 2 columns: Item (Buza októberre, Rozs októberre, etc.) and Price (27.38-27.40, etc.).

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 21-től 1909. június 22-ig.

Table with 3 columns: Item (Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa), Received (Erkezett), and Shipped (Elszállított) in metric tons (méter mássa).

Értéktőzsde

A külföldi értéktőzsdek nyomott hangulata a alacsonyabb árfolyamai nálunk meglehetősen tartózkodást idéztek elő s a bizonytalan belpolitikai helyzettel együtt az árfolyamok ma már határozottan gyengültek. A visszacsúszást a két hitelrészvény kezdte meg s ezekkel együtt a bankrészvények is alacsonyabb árfolyamokhoz jutottak. A helyi értékek piacán a Salgótarjáni részvényekben volt némi forgalom, javultabb áron. Forgalomban voltak még a Budapesti általános villamosági részvények, melyeket ma nem kínáltak annyira, mint tegnap s így a nagyobb áresés elmaradt. A járadékpiacra is lanyha az irányzat s a koronajáradék a mutatkozó lanyhaságra 93 koronán alul zárult. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 637-636 koronán, Magyar hitel 750.50-749.50 koronán, Államvasút 723.25-722.75 koronán, Leszámitolóbank 478 koronán, Jelzálog 438 koronán, Rimamurányi 572.50-573-572 koronán, Közúti 569.50 koronán, Magyar koronajáradék 92.97 és fél koronán, Salgótarjáni 569-571 koronán, Salgótarjáni elővételi igény 420 koronán, Budapesti villamosági 376 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 637-636-636.25, Magyar hitel 750.50-749.50-750.50, Leszámitoló 478, Jelzálog 438, Rimamurányi 572.50-573-572.50 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 636.50-636, Magyar hitel részv. 750.50-750-749.75, Osztrák-magyar államvasút 723.25-722.75, Jelzálogbank 438, Rimamurányi 572.50-573, Közúti vasút 569.50, Magyar koronajáradék 92.97 és fél korona.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 6-8 korona, július hónap végére 18-20 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 636, Magyar hitel 750, Államv. 723.25, Jelzálog 438.25, Rimamurányi 572, Közúti vasút 569.50, Városi vasút 268.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 23. (Saját tudósítónktól.) A hangulat valamivel nyugodtabb lett és buza megtartotta árfolyamát, mert a csekély kínálatban támasztékot talált. Rozs sem lett volna olcsóbban kapható és takarmányárak is tartottak. Zab a rendkívüli nagy készlethez folytán nem gyöngült, tengeri pedig szükség esetén teljes áron volt kapható. Lisztben prompt szállításra a forgalom nem kedvezőtlen s a teljes szombati árat kellett volna megadni, őszi határidőre ellenben nem mutatkozott érdeklődés és a malmok árengedményekre voltak hajlandók. Takarmányliszt, és korpa irányzata prompt szállításra inkább nyugodtabb, őszi határidőre pedig barátságos. Elkelt 500 mm. 76 kg. romániai buza 16.50 K középfénzen Bécsből, 600 mm. magyar buza 78-79 kg 16.20 K Homokról.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 17.25-17.65, mosoni 16.45-16.85, tótfelvidéki, délviasúti és marcheldi 16.45-16.85, 76-78 kg. romániai 16.35-16.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.65-10.85, esepeli 10.60-10.75, pestmezei 10.65-10.90, délviasúti 10.60-10.80, különtele magyar 10.60-10.75, osztrák 10.55-10.80.

Arpa: maláta 8.90-9.15, takarmány 8.50-8.80, Magyar tengeri 8.20-8.50, Cigantini 10.25-10.50.

Magyar zab 10.05-10.50, válogatott 10.50-10.70.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 23. A Wekerle-kormány lemondása és az alacsonyabb külföldi árjegyzések gyengítették az előtőzsde irányzatát, de azért a kínálat távolról sem volt túlságosan erős. Korlátok közt érdeklődés mutatkozott galicziai Kárpát, téglagyár és csementgyár részvényei iránt. A déli tőzsde megnyitáskor a forgalom nagyon csendes, az árfolyamok tartottak. Később általában tartott volt az irányzat. A berlini bányáértékek piacán a hangulat nyugodt volt.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 636.25, Magyar hitel 750.50, Laenderbank 452, Államvasút 723.50, Délviasút 108.75, Alpesi 612.50, Galicziai Kárpát 569, Dohányrészvény 432.50.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 636.—, Magyar hitel 750, Anglo 299, Bankgyűlés 526, Laenderbank 451.75, Union 541, Államvasút r. 732.50, Déli vasút 108.75, Alpesi 612.75, Rimamurányi 527.50, Orosz járadék 99.50, Török sorsjegy 185.25 K.

Bécs, június 23. (Magyar értékek zárulata.) 4 százalékos aranyjáradék 113.65. Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 143.80, Magyar hitelbank részvény 449.50,

Magyar leszámítoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 571.75, Magyar cukoripar 19.30, Adria hajózási részvénytársaság 390.—, Magyar koronajáradék 92.85, 4 százalékos magyar földterem. kötv. —, Magyar nyer.k. sorsjegy 200.75, Kassa-Oderbergi Vasutészvény 362.50, Magyar Jelzálogbank 438.50 Magyar keresk. bank —. Az irányzat tartott.

Bécs, június 23. (Osztrák értékek zárulata.) 42 százalékos papír-járadék 96.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 117.45, 1860-as sorsjegy 160.—, Osztrák hitel-sorsjegy 53.—, Angol-osztrák bankrészvény 297.50, Bécsi Bankverein 525.75, Osztrák-magyar bank 1782, Déli vasút 108.50, Dunagőzhajózási társ. 927.—, Dohány részv. 383.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.53, Osztr. Lloyd 469.—, 42 száz. ezüst jár. 96.30—98.80, Osztr. koronajáradék 95.90, 1864-es sorsj. 293.—, Osztrák hitelintézeti részvény 635.75, Union-Bank 550.25, Osztrák Landerbank 457.25, Osztrák-magyar államvasút 723.25, Elbevolgyi vasút 462.—, Alpesi részvény 642.75, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 183.75. — Az irányzat bágyadt.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift

Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Finsen-féle lülámpa fürdők szivbaj- és veredényelmesedés ellen. Elektromágneses gyógyítás. Röntgen sugarakkal való kezelés. Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Kék fényvel való kezelés. Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Villamos fényfürdők. Villamos massage (Vibratio). Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés. Villamos vízfürdők. Szénsavas fürdők. Főbb javallatok: Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Álmatlanság, Fejfájás. Hűdések (Paralýsis). Idegfájdalmak, idegzásabak (Neuralgiák, ischiás). Gerincvelősorvadás (Tabes). Szívbetegségek. Veredényelmesedés. Köszvény és csusz, reuma, izületi és csontbajok. Székrekedés. Daganatok. Elhízó cukorbetegség (Ehizó cukorbetegség). Borbajok. Bőrviszketeg. Lupus. Hajhullás, kopaszság. Szörtelenítés (nőknél az arezon). Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 23. (Saját tudósítónktól.) Zárulathoz jegyeztetik: 42 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény 200.10, Déli vasút 21.40, orosz bankjegyek 215.70, 4 százalékos új orosz kölesn. 84.50, Disconto Commandit 165.80, Dinamittruszt 190.60, Har-

Main financial table with columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, Gőszalmok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénzretek és váltók. Includes various bank and commodity prices.

Meghívás.

A Budapesti Discontó Szövetkezet

f. évi július hó 2-án délelőtt 11 órakor a szövetkezet irodahelyiségében

rendkívüli közgyűlést tart

melyre a tagok ezennel lisztelettel meg-bívatnak.

Napirend:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő bizottság megválasztása.
2. Három igazgatósági tag megválasztása.

A f. tagok felkéretnek, hogy az alapszabályok 25. §-a értelmében szervezeti joguk gyakorlása tekintetében megfelelőleg intézkedni sziveskedjenek.

Kelt Budapeston, 1909. évi június hó 23-án.

Mössmer József s. k. elnök.

Halló: Ki beszél?

itt az „Uj Idők“ kávéház

Váci-körut 45. szám.

Igaz, hogy ott a váci Kiss Lajos — tizenhét éves — zongorista hangversenyez? **Igen.**
 Igaz, hogy ott van a legényesebb és legkényelmesebb helyiség? **Igen.**
 Igaz, hogy az igazságügyi, törvényszéki palota és miniszterelnök közvetlen közelében van? **Igen.**
 Igaz, hogy árúkat Löwenstein M. utóda Horváth Nándor és udvari szállítótól szerzik be? **Igen.**
 Igaz, hogy bírák, ügyvéd, tisztviselő és más előkelő családok találkozó helye ott van? **Igen.**
 Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapjain kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a lövészeny események — katonai — távirati hírek is közölve? **Igen.**
 Igaz, hogy a kávéház-tulajdonos pontos, lelkiismeretes és legbizalmasabb kiszolgálással érdemessé akarja magát tenni a sz. közönség bizalmára? **Igen.**
 Megj. csak hérem, hát a barátom ott van? **Igen.**
 Kálizs, a telefonhoz.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.társulat kiadásában most jelent meg

256 szöveggel, 12 színes és hat fekete műmellettel. **A** 256 szöveggel, 12 színes és hat fekete műmellettel.

MAGYAR CSALÁD ARANYKÖNYVE

ELSŐ KÖTETE.

Ez a munka megtanít annak a nagy és örök problémának megoldására: **hogyan érhetjük el adott viszonyok között a boldogulás legmagasabb fokát.** — A Magyar Család Aranykönyve útmutatója, tanácsadója minden magyar családnak. **A három nagyalaku, felette díszes, vas-kos kötet tartalma a következő:**

Megjelent!	Megjelent!
I. köt.: EGÉSZSÉG, LAKÁS, RUHÁZAT. Családi krónika. Az egészség könyve. Irta: Dr. Berhefi Armin. A női élet egészségének. Irta: Dr. Jakabné, Dr. Rácz Harna. Gyermekápolás. Irta: Dr. Bár Ilona.	Szépségápolás. — Irta: Dr. Garai Béla. Első segítség. Irta: Dr. Kovács Aladár. A lakás. Irta: Sárosi B. Lakás és egészség. Irta: Dr. Berhefi Armin. A ruházatkodás. Irta: Treitz Péterné.
Sajtó alatt!	Sajtó alatt!
II. köt.: CSALÁDI NEVELÉS, A CSALÁDI ÉLET KÜLSŐ VONATKOZÁSAI. Társasélet. Irta: Gömbösi Galamb Margit. Műveltségok. — Játékok. — Sport. — Utazás. — Nyaralás. Irta: Szabóné Nofall Janka. Családi nevelés. Irta: Dr. Hangókné Wolkenberg Ilona.	Pályamutató fiúk részére. Irta: Módszós Imre. Pályamutató lányok részére. Irta: Bedy-Schwimmer Rózsa. Jogi tanácsadó. — Irta: K. Nagy Sándor.
III. köt.: A CSALÁD GAZDASÁGI ÉLETE. Általános háztartás. Irta: Ginezeré Gőri Ilona. A konyha. — Irta: Kürthy Emília. Házi és szobakertészet. Irta: Kardos Árpád.	Házilátok tartása. Gazdasági termények házi értékesítése. — Kézimunka. Hézilpar. — Irta: Treitz Péterné.

A három kötet ára **64k** vászonkötésben. A három kötet ára **84k** bőrkötésben.

Megrendelhető az Athenaeum r.-t. könyvkiadóhivatalában, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Alsótátrafüred-

re vonatkozólag állíthatjuk, hogy nálánál **szerecsesebb gyógyfürdő** a külföldön nincs.

Gyógyeszközünk gazdagsága, főleg **lápfüd-jének gyógyereje** kapcsolatban a havasi levegővel, mintaszerűen berendezett **vízgyógyintézet**ei felülmúlják bármely más hasonló fürdőhelyet. **A villamos világítás, a kényelmes ellátás, az olcsó és kitűnő konyha, penzió rendszerrel is, páratlan a maga nemében.**

Modern villamos vasút Poprádfelka állomástól közvetlen a fürdőbe vezet. Bővebb tájékoztatást szivesen ad és fürdőleirást küld **Horti Valér**, fürdőigazgató, Alsótátrafüreden.

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol **Helical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla horang-csapágyval és szabadonfutóval, 3 evi létállással, minden artemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári arakon havi 12 és 15 koronás részletekre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket**

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és eszekeket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban **30% áreszállítással** szállítunk vidék-eredeti gyári árban **re is bárhol**

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár és alkatrész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körut 41. szám.
Fióközlelek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körut 6. sz.
Nagy árujegyzékünk 1000 kóppel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

„Szervusz“

Legújabb angol Sacco-öltöny, tiszta gyapjából 36 Kért csakis **KOCH TESTVÉREK** nél kapható. Budapest, Károly-körut 26.



Baros Gábor és Fia

vegyészeti gyára
létező és letesítendő kisebb-nagyobb **likör-, rum- és pálinkagyárakat** (vendéglőket) berendez, az esetleg hozzá szükséges további szállít

italméréseket berendez, az esetleg hozzá szükséges további szállít

iratokat beszerzi berendez, az esetleg hozzá szükséges további szállít

bel- és külföldön legjobbnak elismert **eszenszárakat, kompozíciókat, aether-olajokat** stb. igen előnyös **hitelfizetési feltételek** mellett. — Költéséget, árjegyzéket, épp úgy vidékre **vegyésmérnökünket díjtalanul elküldjük.**

Központi iroda: Budapest, I., Városmajer-n. 42.
Városi üzlet: Budapest, VII., Dohány-utca 1.
Telefon 45-45. Telefon 8-72.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK

Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint **részlettörlesztésre**

is kapható.

Pfeffermann Imre utóda
GYÁRABÓL
Budapest, VII., Kertész-utca 118.
Árjegyzéket bárkinek kívánatra ingyen és bérmentve küld.



Bézs- és vaságyak minden kivitelben.
Betegtoló-kocsik.
Sodronyos kocsisülés minden méretben.
Összecsatolható vaságyak legjobb minőségben.
Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.
Roletták, Jaulonsinok és nádroletták minden méretben kaphatók.
Gyermek-kocsik nagy választékban.

EVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL.

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELÖNYÖSERBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPEM

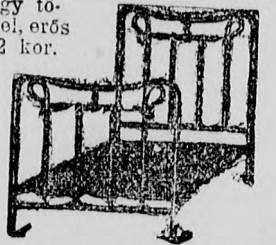
BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körut 29. sz.



VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEYZÉK 2000°RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Kérjünk mutató-
számot az „**Állatvilág**”
folyóirat kiadóhivatalától
Budapest, Damjanich-utca 36. sz.

Ezen szabadalmazott ágy tö-
mörreszekkel, rézdiszszel, erős
acélsodronnybetéttel 32 kor.
Réz függőnyrudak, teljes készlet 4.50 K.
Rézagy sodronnybetéttel 80 K. Rézagy-
csiszolás és javítás
17 K. Vaskeretes
ágybetét, erős mi-
nőségű 11.50 K. Fa-
kerettel 7.50 K. Kár-
pított matracok
minden kivételben.
Vas- és rézbutorokat
legelőszobában szállít:



PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-n. 46.
(Volt Uj-utca.)

Most jelent meg!
Tátrakalauz

Utmutató a Magas-Tátrába és Tátravidéki
túrdókba. A Magyarországi Kárpátgye-
sület közreműködésével szerkesztette:
dr. Szontagh Miklós, átnézte: dr. Jármay
László. Terképpel 4. kiadás, ára 2 kor,
40 fill. Singer és Wolfner kiadás,

Budapesten, VI. Andrassy-út 10.

Ugyanott jelent meg a Kassa-Oderbergi
Vasut személyszállító vonatainak

Zsebmenetrendje

érvényes 1909. május 1-től. Ára 12 fillér.
Minden könyvkereskedésben kapható.



Brázay Mentholszesz
legmegbízhatóbb háziszer.
Biztos segítség!
Zrösit! Üdit!
Egészségünket megóvjá!
Kapható mindenütt!
Próbaüveg ára 40 fillér.

BÜSSING-féle
teher-automobilok.
A Német Császári Automobil-club által nemrégben rendezett
nemzetközi teher-automobilverseny legelső győztese.
Gyár: Braunschweig.
Magyarországi
vezérképviselőt **REIMAN GYULA**
Budapest, V., Bálvány-utca 12. szám.
Büssing-féle teher-automobilok
legközelebb már hazánkban is fognak gyártatni.

A gümőkór.
A pusztító népbetegség termé-
szetének, jelentőségének és az
ellené való védekezés mód-
jainak részletes népszerű
ismertetése.
(Gümőkór — Tuberkulózis.
Tudóvész — A tüdő gümö-
kórja.)
A művelt magyar közön-
ség vezérfonala a tuber-
kulózis kérdésében.
392 a szöveg közé nyomta-
tott képpel.
Irta O. Kuthy Dezső dr.
Ára kötve 4 korona.
Egyszerű népkiadás füzve 60 L.
Kapható:
LAMPÉL R. könyvkeres-
kedése (Wodianer F. és fia)
r.-t.-nál Budapest, VI. ker.,
Andrassy-út 21. sz. és minden
könyvkereskedésben.

Akar Ön kitünő fényképet?
Akar Ön ezen fényképnek a készítője lenni?
Ha igen, úgy siessen megrendelni az
alanti megrendelési íven

**AUFRECHT ÉS
GOLDSCHMIED B. T.**
cég fényképezési-osztályában
az itt képpen
látható **Reform-
Minimum** kamarát.

A Reform-Minimum-kamara a
létező legtekélyesebb, legmoder-
nebb és legvékonyabb kamara.
Ezen modell méretei a megenged-
hető legkisebb fokra vannak re-
dukálva. A kamara el van látva
magas és szélességi irányban el-
tolható objektívvel, forgatható
tükörkeresővel, vízszintmérővel,
kettős kihúzzal a hátsó lencse
önálló használata céljából. A leg-
finomabb kivitel, bőrdalfalak,
a futóalj feketére fényezve, fém-
részek nikkelezve, elsőrendű
bőrathuzat. Az objektívek F: 5,5
fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-Kamara Árai
Unikum-zárral, beleértve három
fémkazettát tokban:

9 × 12 ^{3/4} m	13 × 18 ^{3/4} m
Ár havi fizetéssel	Ár havi fizetéssel
korona	korona
120.- 6.- 185.- 9.-	165.- 8.50 225.- 11.50

127b. Finom Rapid-aplanáttal
129b. Rietzschele-anasztigmával F/8 F = 120^{3/4}m

Levágandó és hozzáuk beküldendő.

Megrendelési ív. **Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél**
Budapest, VII. Ker., Rákóczi-ut 30. szám.

Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 × 12 — 13 × 18 cm. nagyságban
kor. árban, fizetendő kor. havi részletekben 19..... tól
kezdvé Budapesten Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási
költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket
is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételért esedékeské teszi.

Lakhely: Kelet:

Név és foglalkozás:

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. E.

Magyar Királyi Államvasutak Üzletvezetőség Kolozsvártt.
22194 Ko. útv. szám.
1909.
Hirdetmény.
Ezennel közhírré tesszük, hogy a kezelésünkben levő fogaras-
brassói helyierdekű vasuton beállott földcsuszamlás miatt Ósinka
és Feketealom állomások között az összes forgalom bizonytalan
időre beszüntetve van. A feketealom—brassói vonalrészben a pálya-
helyreállításáig csakis az 5921., 5922., 5923. és 5924. sz. vonatok
tartatnak forgalomban, míg a fogaras—ósinkai vonalrészben az ösz-
szes forgalom fentartatik.
Kolozsvári üzletvezetőség.

Hirdetések felvételnek a kiadóban,
VI., Eötvös-utca 32. sz.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.
KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID
mosóvíz lovak számára.
Egy üveg ára K. 2.80.
Az utvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és
polgári istállóban több mint 40 év óta használatban,
nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erő-
gyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat
a legnagyobb munkabírási trainingban.
A Kwizda-féle Restitutionsfluid
csak akkor valódi, ha a fenti
védjeggyel van ellátva. —
Védjegy, ozimkep és göngyö-
les törvényesen védve.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI.,
Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-út 28. szám.

